

Budapest,
2005. április 28.,
csütörtök

56. szám

Ára: 828,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
76/2005. (IV. 28.) Korm. r.	A Határon Túli Magyarok Hivataláról szóló 90/1992. (V. 29.) Korm. rendelet módosításáról 2796
77/2005. (IV. 28.) Korm. r.	A közfürdők létesítéséről és működéséről szóló 121/1996. (VII. 24.) Korm. rendelet módosításáról 2796
78/2005. (IV. 28.) Korm. r.	Az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről szóló 213/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról 2797
79/2005. (IV. 28.) Korm. r.	Az utazási és utazást közvetítő szerződésről szóló 214/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról 2800
80/2005. (IV. 28.) Korm. r.	A közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról ... 2801
81/2005. (IV. 28.) Korm. r.	A felsőoktatási intézmények karainak felsorolásáról szóló 209/1999. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról 2803
82/2005. (IV. 28.) Korm. r.	A hallgatói hitelrendszerről és a Diákhitel Központtról szóló 119/2001. (VI. 30.) Korm. rendelet módosításáról 2803
83/2005. (IV. 28.) Korm. r.	Az önkormányzat által szervezett közcélú foglalkoztatás 2005. évi előirányzatának módosítási rendjéről és a többlettámogatás igényléséről, valamint az egyes lakáscélú kölcsönökből eredő adósságok rendezéséről szóló 11/2005. (I. 26.) Korm. rendelet módosításáról 2805
41/2005. (IV. 28.) FVM r.	A zöldség- és gyümölcságazatban alkalmazott intervenciós intézkedések és a piacról való kivonás végrehajtásához szükséges nemzeti szabályokról 2807
15/2005. (IV. 28.) HM r.	A honvédelmi ágazat munkaügyi ellenőrzési rendjéről szóló 16/2002. (IV. 5.) HM rendelet módosításáról 2809
15/2005. (IV. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2810
16/2005. (IV. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2813
17/2005. (IV. 28.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2814
60/2005. (IV. 28.) KE h.	Szolgálati viszony megszüntetéséről és szolgálati nyugállományba helyezéséről 2825
1037/2005. (IV. 28.) Korm. h.	A Demokrácia Központ Közalapítvány létrehozásáról, valamint a Kormány által alapított közalapítványok és alapítványok kormányzati felelőseiről és egyes feladatokról szóló 1034/2003. (IV. 24.) Korm. határozat módosításáról 2825
1038/2005. (IV. 28.) Korm. h.	Az EU Kommunikációs Közalapítvány megszüntetésével kapcsolatos feladatokról 2827
1039/2005. (IV. 28.) Korm. h.	A Magyar Történelmi Film Közalapítvány létrehozásáról 2828
	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata (1/2005. PJE szám) 2828
	A Magyar Köztársaság Külügyminisztériumának pályázati felhívása „Magyarország külföldi megismertetése” címmel 2830
	A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2001. évi pénzügyi beszámolója 2838
	A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2002. évi pénzügyi beszámolója 2838
	A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2003. évi pénzügyi beszámolója 2839
	A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2004. évi pénzügyi beszámolója 2840
	A Szabad Demokraták Szövetsége – a Magyar Liberális Párt 2004. évi pénzügyi beszámolója 2840
	A Munkáspárt 2004. évi pénzügyi beszámolója 2841
	Helyesbítés 2842

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány

76/2005. (IV. 28.) Korm. rendelete

a Határon Túli Magyarok Hivataláról szóló 90/1992. (V. 29.) Korm. rendelet módosításáról

1. §

A Határon Túli Magyarok Hivataláról szóló 90/1992. (V. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) és (2) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A Hivatal a Kormány irányítása alatt áll, felügyeletét – a Miniszterelnöki Hivatalnak a miniszterelnök által határozatban kijelölt politikai államtitkárának közreműködésével – a külügyminiszter látja el.

(2) A Hivatal önálló jogi személyiséggel rendelkező központi közigazgatási szerv. A Hivatal önállóan gazdálkodik, költségvetése a Külügyminisztérium fejezetben el különítetten szerepel.”

2. §

Az R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A Hivatal feladatai:

a) folyamatos kapcsolatot tart a világban élő magyarok szervezeteivel – különös tekintettel a szomszédos országok kisebbségeire –, valamint az egyes országok kisebbségi kérdésben illetékes kormányzati szerveivel;

b) tevékenysége során kölcsönösen együttműködik az érdekelt minisztériumokkal, országos hatáskörű szervekkel és más szervezetekkel, továbbá koordinálja a magyar kisebbségekkel, illetve diaszpórával kapcsolatos kormányzati tevékenységet;

c) elemzéseket és prognózisokat készít mindazon folyamatokról, amelyek befolyásolják a kisebbségek, mindenekelött a magyarság helyzetét;

d) vizsgálja a kisebbségi kérdés rendezését befolyásoló európai és egyéb nemzetközi folyamatokat;

e) figyelemmel kíséri a magyar politika és a kisebbségi kérdés összefüggéseit, részt vesz az ezzel kapcsolatos külpolitika alakításában, képviselői, valamint kapcsolatot tart a tudományos élettel;

f) véleményezi a határon túli magyarokat érintő koncepciókat, a jogszabályok és a nemzetközi megállapodások tervezetét;

g) figyelemmel kíséri a központi költségvetési forrásokból származó, a határon túli magyarok támogatására

szánt összegek felhasználását, javaslatokat tesz a támogatások súlypontjainak kialakítására;

h) elősegíti a határ menti, a regionális és szubregionális társadalmi, kulturális és gazdasági együttműködést;

i) a külügyminiszter által megállapított rendben közreműködik az államközi szerződések alapján létrehozott kisebbségi vegyes bizottságok működésével kapcsolatos feladatokban;

j) a külügyminiszter által megállapított rendben ellátja a Szülőföld Alappal kapcsolatos hirdetmények közzétételével, a pályázatok befogadásával, feldolgozásával és nyilvántartásával, valamint a támogatások kiutalásával és felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat, valamint a kollégiumok döntése érdekében előkészíti és továbbítja az egyes pályázatokat.

(2) A Hivatalt a külügyminiszter a határon túli magyar kisebbségek jogait érintő két- és többoldalú nyilatkozatok és nemzetközi szerződések végrehajtásával kapcsolatos feladatokkal is megbízhatja.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány

77/2005. (IV. 28.) Korm. rendelete

a közfürdők létesítéséről és működéséről szóló 121/1996. (VII. 24.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. §-a (7) bekezdésének k) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A közfürdők létesítéséről és működéséről szóló 121/1996. (VII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A töltő-ürítő rendszerű medence a vízforgató berendezés felszereléséig a következő feltételekkel üzemeltethető:

a) az üzemeltető a medence vizének a külön jogszabályban kéthavonkénti gyakorisággal előírt bakteriológiai vizsgálatát legalább kéthetente köteles elvégeztetni,

b) a vizsgálati eredményt a fürdő bejáratánál, jól láthatóan nyilvánosságra kell hozni,

c) bakteriológiai kifogásoltság esetén soron kívül bakteriológiai vizsgálatot kell végeztetni, a medence napi üzemelési idejét a felére kell csökkenteni és erről az ÁNTSZ városi intézetét értesíteni kell,

d) három egymást követő kifogásoltság esetén a medence üzemeltetését – az ÁNTSZ városi intézetének egyidejű értesítésével – fel kell függeszteni, majd takarítás, fertőtlenítés és újratöltés után bakteriológiai vizsgálatot kell végeztetni és annak megfelelő eredménye esetén a medence üzemeltetése folytatható.”

2. §

Az R. 6. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Amennyiben az üzemeltető a (3) bekezdésben előírtaknak eleget tett, akkor a 3. § (1) bekezdése szerinti vízforgató berendezéssel legkésőbb 2006. december 31-ig kell a medencét felszerelni. Ha az üzemeltető a (3) bekezdés szerinti kötelezettségének nem tett eleget, de 2005. július 31-ig a kötelezettségét teljesíti, a közfürdő vízforgató berendezés nélküli medencéjét ugyancsak jogosult 2006. december 31-ig üzemeltetni.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány

78/2005. (IV. 28.) Korm. rendelete

az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről szóló
213/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a belkereskedelemről szóló, többször módosított 1978. évi I. törvény 40. §-a alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) Az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről szóló 213/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[(2) E rendelet alkalmazásában:]

„a) utazásszervező az, aki

aa) saját szervezésű vagy egyedi megrendelés szerint összeállított utazást belföldről belföldre közvetlenül vagy közvetítő útján értékesít,

ab) saját szervezésű vagy egyedi megrendelés szerint összeállított utazást belföldről külföldre közvetlenül vagy közvetítő útján értékesít,

ac) saját szervezésű vagy egyedi megrendelés szerint összeállított utazást külföldről belföldre közvetlenül vagy közvetítő útján értékesít,

ad) külföldi utazásszervező Magyarországra történő utazásait belföldön szervezi,

ae) külföldi utazásszervező vagy egyéni utas részére Magyarországra történő utazásokat értékesít,

af) külföldi utazásszervező által szervezett utazást Magyarországon értékesít vagy abban közreműködik,

ag) külföldről külföldre történő utazásokat szervez, továbbá

ah) külföldi szálláshelyet belföldön értékesít, ideértve a külföldre szervezett tanfolyamokat is,

b) utazásközvetítő az, aki az utazási szerződést a belföldi utazásszervező megbízottjaként az utazásszervező nevében köti meg.”

(2) Az R. 1. §-a (2) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) E rendelet alkalmazásában:]

„e) utazási vállalkozás céljára szolgáló irodahelyiség (a továbbiakban: irodahelyiség) az, amelyet az utazási vállalkozó tevékenysége céljára elkülönítettek, s amelynél az üzlethelyiség berendezése a rendeltetésszerű használat követelményeihez igazodik, kizárólag a tevékenység céljára szolgál, önálló, vezetékes telefonvonallal és telefax készülékkel rendelkezik, továbbá az ügyfélforgalom lebonyolítására szolgáló üzlethelyiség (utazási iroda, illetőleg utazási ügynökség) megfelel a külön jogszabályban előírt feltételeknek is,”

2. §

Az R. 2. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2)–(10) bekezdés számozása (3)–(11) bekezdésre változik:

„(2) A kérelmet és a megküldött adatokat, valamint a 8. § szerinti igazolásokat a Hivatal megvizsgálja és szükség esetén a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel, megjelölve a hiánypótlás határidejét és a határidő elmulasztásának jogkövetkezményeit. A hiánypótlási felhívás kibo-

csátására alkalmazandó határidő 15 nap, az ügyintézési határidő 45 nap.”

3. §

Az R. 3. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az utazási vállalkozókról a Hivatal által vezetett közhiteles hatósági nyilvántartás következő adatai nyilvánosak:

- a) az utazási vállalkozó nyilvántartásba vételi száma,
- b) az utazási vállalkozó neve, székhelye, telefon- és faxszáma, e-mail címe,
- c) az üzlethelyiségei (utazási iroda, utazási ügynökség) címe, telefon- és faxszáma, e-mail címe,
- d) az utazási vállalkozó vagyoni biztosítékának mértéke százalék(ok)ban, valamint forintban,
- e) annak a hitelintézetnek, illetve biztosítónak a neve és a címe, amellyel az utazási vállalkozó a vagyoni biztosíték szolgáltatására szerződött,
- f) az utazási vállalkozó által végzett tevékenységek,
- g) az utazási vállalkozás tevékenysége felfüggesztésének és a hatósági nyilvántartásból való törlésének ténye.”

4. §

Az R. 8. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) Vagyoni biztosíték lehet:

- a) bankgarancia,
 - b) biztosítóval (biztosítókkal) kötött biztosítási szerződés, amely utaslétszáma (közvetlenül az utas javára) is megköthető,
 - c) az utazási vállalkozó által hitelintézetnél lekötött, a 10. § (1) bekezdésében meghatározott célokra elkülönített és zárolt pénzösszeg (a továbbiakban: pénzbeli letét).
- (2) Az egyes vagyoni biztosítékformák külön-külön, illetőleg együttesen is alkalmazhatók. A biztosítékformák együttes alkalmazása esetén a vagyoni biztosíték szolgáltatására kötött szerződésekben rendelkezni kell a fizetési kötelezettség feltételeiről.
- (3) A vagyoni biztosíték mértéke a bankgarancia, a biztosítási szerződés megkötésének, illetőleg a pénzbeli letét elhelyezésének évében december 31-éig
- a) a belföldről külföldre történő kiutaztatásból, a külföldi szálláshely belföldi értékesítéséből, valamint a külföldi utazásszervező által szervezett utazás Magyarországon történt értékesítéséből származó tervezett értékesítési nettó árbevétel 12%-a, de legalább négy millió forint,
 - b) az a) ponttal összhangban a tervezett értékesítési nettó árbevétel 20%-a, de legalább húsz millió forint, ha az utazási vállalkozó a belföldről külföldre történő kiutaztatás szervezése során nem menetrend szerinti járatú repülőgépet (charter járat) vesz igénybe, illetőleg a (11) bekezdés szerinti garantált szerződésből származó kötelezettségei az árbevétel 25%-át meghaladják,

c) a belföldről belföldre történő utazás szervezéséből származó tervezett értékesítési nettó árbevétel 3%-a, de legalább ötszáz ezer forint.

(4) Ha a bankgarancia, a biztosítási szerződés megkötésének, illetőleg a pénzbeli letét elhelyezésének évében december 31-éig elszámolt értékesítési nettó árbevétel kevesebb, mint a megelőző évben, akkor a vagyoni biztosíték megállapításánál a megelőző évi árbevételt kell alapul venni.

(5) Ha az utazási vállalkozó belföldről belföldre és belföldről külföldre történő utaztatással egyaránt foglalkozik, vagy külföldi szálláshelyet is értékesít belföldön, illetve a külföldi utazásszervező által szervezett utazást Magyarországon értékesíti, a vagyoni biztosíték összegét külön-külön kell számításba venni.

(6) Az utazási vállalkozó köteles minden év május 31-éig a vagyoni biztosítékot hozzáigazítani a bankgarancia, illetve a biztosítási szerződés megkötésének, illetőleg a pénzbeli letét elhelyezésének évében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerint elszámolt értékesítési nettó árbevétel alapján irányadó értékhez. Ennek megtörténtét és az árbevételt az utazási vállalkozó köteles a Hivatalnak megfelelően igazolni.

(7) Az utazási vállalkozó köteles minden év október 31-éig a Hivatalnak igazolni, hogy rendelkezik az előírt mértékű – a bankgarancia, illetve a biztosítási szerződés megkötése, illetőleg a pénzbeli letét elhelyezése évét követő év december 31-éig terjedő időszakára szóló – vagyoni biztosítékkal. Ha az utazási vállalkozó a tevékenységét év közben kezdi, akkor azt kell igazolnia, hogy az indulás évére tervezett árbevételének megfelelő mértékű vagyoni biztosítékkal rendelkezik, ez azonban nem lehet kevesebb a (3) bekezdésben meghatározott minimum összegeknél.

(8) A vagyoni biztosítéknak minden időszakban fedezetet kell nyújtania a 10. § (1) bekezdésében meghatározott költségekre, előlegekre, illetve díjakra. Ha a tényleges árbevétel 10%-kal több, mint a vagyoni biztosíték alapját képező árbevétel, az utazási vállalkozó köteles 5 napon belül a vagyoni biztosíték összegét a tényleges forgalomnak megfelelően módosítani és ennek megtörténtét haladéktalanul a Hivatalnak igazolni.

(9) A vagyoni biztosítékra kötött szerződésnek meg kell felelnie e rendelet előírásainak. A szerződést legalább egyévi időtartamra kell megkötöni. A szerződés hatályát az utazási vállalkozó köteles minden év október 31-éig (függetlenül a lejárat időpontjától) meghosszabbítani, és ennek megtörténtét a Hivatalnak igazolni. Ha a felek a szerződést nem hosszabbítják meg, az utazási vállalkozónak október 31-éig azt kell igazolnia a Hivatal részére, hogy más hitelintézettel vagy biztosítóval kötött szerződést. A vagyoni biztosítékra vonatkozó szerződés megkötését, valamint annak folyamatos hatályban tartását a biztosítási kötvény, illetőleg a hitelintézettel kötött szerződés tanúsítja.

(10) A charter járat igénybevételeire vonatkozó szerződésben az utazási vállalkozónak vállalnia kell, hogy az

utások oda- és hazautaztatására vonatkozó költségeket a légitársaságnak az elutazást megelőzően befizeti.

(11) E rendelet alkalmazása szempontjából garantált szerződés az, amelynek alapján a lekötött szolgáltatások nem mondhatók le, és ezáltal az utazási vállalkozónak időszakonként visszatérő, rendszeres fizetési kötelezettsége származik.”

5. §

(1) Az R. 10. §-a (3) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(3) A vagyoni biztosítékra vonatkozó szerződés akkor felel meg e rendelet rendelkezéseinek, ha]

„c) rendelkezik arról, hogy abban az esetben, ha az utazási vállalkozó nem gondoskodik az utasai hazautaztatásáról, a kényszerű tartózkodás költségeiről, vagy az előlegeket, illetve részvételi díjakat nem fizeti vissza, az ezekre vonatkozó szükséges intézkedéseket a vállalkozó helyett a biztosító, illetve a hitelintézet megteszi. A kárenyhítés módjáról a hitelintézet vagy a biztosító dönt.”

(2) Az R. 10. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha az utazási vállalkozó nem tesz eleget az utasok hazautaztatására vagy az előleg, illetve részvételi díj visszafizetésére vonatkozó kötelezettségének, az említettek teljesítése érdekében szükséges intézkedések megtétele iránt – az utazási vállalkozó vagyoni biztosítékának terhére – a Hivatal intézkedik a hitelintézettel, illetve a biztosítóval együttműködve. A Hivatal az intézkedéseiről a Külügyminisztériumot tájékoztatja.”

6. §

Az R. 11–12. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„11. § (1) A Hivatal hivatalból, illetve az ellenőrzésre feljogosított szervezet kezdeményezésére határozatával törli a nyilvántartásból azt az utazási vállalkozót, aki

a) a nyilvántartásba vétel valamely feltételével nem rendelkezik,

b) a tevékenységét a rendelet 2. számú mellékletében meghatározott jogszabályok megsértésével folytatja,

c) a 8. §-ban meghatározott vagyoni biztosítékkal kapcsolatos kötelezettségét megszegi, vagy a vagyoni biztosíték összegét nem a megfelelő mértékben szolgáltatja,

d) az utast az utazási szerződésben meghatározott esedékességekor – a vis maior esetét kivéve – nem utaztatta el és a befizetett előleget, illetve részvételi díjat a külön jogszabályban foglaltak szerint nem fizette vissza,

e) nem gondoskodik az utas hazautaztatásáról,

f) a hatóság ellenőrzésekor azt nyilatkozza, hogy az utasok el-, illetve hazautaztatását nem tudja biztosítani,

vagy nem tudja hitelt érdemlően igazolni, hogy képes az utasok el-, illetve hazautaztatására,

g) ellen a bíróság felszámolási eljárást rendelt el,

h) a közhitelű hatósági nyilvántartás számára valótlan tartalmú bejelentést tett,

i) a hatósági ellenőrzést akadályozza,

j) a tevékenységének felfüggesztésére okot adó körülményt a felfüggesztés ideje alatt nem szüntette meg, vagy vele szemben ismételten felmerült valamely felfüggesztésre okot adó körülmény,

k) bejelenti a tevékenysége megszüntetését, és nem állnak fenn a saját kérelemre történő törlés feltételei.

(2) Az (1) bekezdés h) pontja szempontjából nem minősül valótlan bejelentésnek a név- vagy számhiba és más hasonló elírás.

(3) A Hivatal az utazási vállalkozót a saját kérésére csak akkor törölheti a hatósági nyilvántartásból, ha az utazási vállalkozó nyilatkozik arról, hogy az utazásszervező, illetve -közvetítő tevékenységével összefüggésben kötött valamennyi szerződésben vállalt kötelezettségét teljesítette és e szerződések nem, vagy nem megfelelő teljesítése miatt jogerős határozattal megállapított, illetve végrehajtható kiegyenlítetlen tartozása nincs, illetőleg ezekkel összefüggésben végrehajtási eljárás nem folyik ellene.

(4) Az utazási vállalkozónak a hatósági nyilvántartásból való törlésére vonatkozó kérelme esetén a Hivatal köteles megvizsgálni, hogy nem állnak-e fenn a hivatalból való törlés feltételei. Ha a hivatalból való törlés feltételei fennállnak, a Hivatal köteles a kérelem elutasítása mellett a kérelmezőt hivatalból törölni a hatósági nyilvántartásból.

(5) Ha a Hivatal az utazási vállalkozót törölte a hatósági nyilvántartásból, az utazási vállalkozó újabb utazásokat nem szervezhet és nem bonyolíthat le, köteles azonban az úton lévő utasait hazautaztatni, az elmaradt utazásokra befizetett előlegeket és részvételi díjakat a külön jogszabályban foglaltak szerint teljes összegben visszafizetni.

(6) A Hivatal a határozatával legfeljebb három hónapi időtartamra felfüggesztheti annak az utazási vállalkozónak a működését, aki

a) a közhitelű nyilvántartás számára történő bejelentési kötelezettségét elmulasztotta,

b) nem a Hivatal nyilvántartásában feltüntetett megnevezéssel és címen folytatja tevékenységét,

c) a nyilvántartásba vételi számát nem használja az üzleti kapcsolatában,

d) nem tesz eleget az utasok tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének,

e) az utasokat megteveszti,

f) veszélyezteti az utasok el-, illetve hazautaztatását,

g) nem gondoskodik arról, hogy a társasutazáson résztvevő csoportját külföldön – a külön jogszabályban foglaltak szerint – a célország nyelvét vagy a célországban általánosan használt világnyelvet beszélő, idegenvezetésre jogosult személy kísérje, vagy

h) nem gondoskodik arról, hogy az utazáshoz igénybe vett különjáratú autóbussz vezetőjének rendelkezésre álljanak a külön jogszabályban előírt iratok (pl. utasjegyzék).

(7) Ha a Hivatal az utazásszervező, illetőleg -közvetítő tevékenységét felfüggesztette, az utazási vállalkozó újabb utat nem szervezhet, a meghirdetett utakra előleget, illetve részvételi díjat nem vehet át, köteles azonban az úton lévő utasok hazautazása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni, az elmaradó utakra befizetett előlegeket teljes összegben visszafizetni, és a továbbiakban csak olyan utazásokat bonyolíthat le, amelyekkel kapcsolatos fizetési kötelezettségeit a felfüggesztést megelőzően már teljesítette, és erről a Hivatalnak írásban nyilatkozott.

12. § (1) Az utazási vállalkozó nyilvántartásból való törölését a Magyar Turisztikai Hivatal, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség, valamint az utazási iroda (utazási ügynökség) helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője kezdeményezheti.

(2) A Hivatal köteles az utazási vállalkozót a nyilvántartásból törölő határozatát haladéktalanul megküldeni a szervezet nyilvántartását vezető más szervezetnek, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségnek, valamint az utazási vállalkozó utazási irodái szerint illetékes önkormányzatok jegyzőinek.

(3) A Hivatal a 3. § (4) bekezdésében megjelölt nyilvános adatokat és tényeket a honlapján – havonkénti frissítéssel – folyamatosan közzéteszi.

(4) A Magyar Turisztikai Hivatal a Turisztikai Értesítőben rendszeresen közzéteszi a nyilvántartásba vett, a nyilvántartásból törölt, illetve azoknak az utazási vállalkozóknak a jegyzékét, amelyeknek a tevékenységét a Hivatal felfüggesztette, valamint akik az utazásszervező tevékenységet utazásközvetítésre vagy az utazásközvetítő tevékenységet utazásszervezésre módosították.”

7. §

Az R. a következő 12/B. §-sal egészül ki:

„12/B. § A vagyoni biztosíték terhére kifizetett összeg visszaigénylésére újrafelvételi eljárás nem indítható.”

8. §

Az R. 15. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ez a rendelet a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

9. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, egyidejűleg az R. 1. §-ának (3) bekezdése hatályát veszti.

(2) A rendelet hatálybalépésekor már működő, belföldről belföldre történő utazást szervező vállalkozóknak 2005. május 31-ig kell igazolniuk a Hivatal részére, hogy rendelkeznek az e rendeletben meghatározott feltételekkel.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 79/2005. (IV. 28.) Korm. rendelete

az utazási és utazást közvetítő szerződésről szóló 214/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 416. §-a alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) Az utazási és utazást közvetítő szerződésről szóló 214/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(1) Ha az utazási vállalkozó az általa meghirdetett utazások feltételeit és programját a programfüzetében (a továbbiakban: tájékoztató) közzéteszi, annak – úttípustól függően – egyértelműen és pontosan tartalmaznia kell:*

„a) az utazásszervező nevét, székhelyét, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által történt nyilvántartásba vétel számát, telefonszámát,”

(2) Az R. 3. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(1) Ha az utazási vállalkozó az általa meghirdetett utazások feltételeit és programját a programfüzetében (a továbbiakban: tájékoztató) közzéteszi, annak – úttípustól függően – egyértelműen és pontosan tartalmaznia kell:*

„c) a szálláshely típusát a főbb jellemzőinek meghatározásával, helyét, a szálláshely szerinti ország szabályainak megfelelő komfortfokozatát, amennyiben a szálláshely szerinti ország komfortfokozatra vonatkozó szabályai eltérnek a hazaitól, úgy az erre vonatkozó figyelemfelhívást, valamint azt, hogy az eltérő komfortfokozatnak a hazai besorolás szerint mi a megfelelője,”

(3) Az R. 3. §-a (1) bekezdésének o) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, és a következő p) ponttal egészül ki:

[*(1) Ha az utazási vállalkozó az általa meghirdetett utazások feltételeit és programját a programfüzetében*

(a továbbiakban: tájékoztató) közzéteszi, annak – úttípustól függően – egyértelműen és pontosan tartalmaznia kell:]

„o) az utazási vállalkozó helyi képviselőjének (a csoport mellett utaskísérői feladatokat ellátó személynek) nevét, címét, telefonszámát, az említettek hiányában azt a folyamatosan elérhető telefonszámot, amelyen az utas magyar nyelven segítséget kérhet, illetve lehetővé teszi számára, hogy az utazási vállalkozóval kapcsolatba lépjen,

p) a tájékoztatást arról, ha az utazásszervező közreműködőjének felelősségét nemzetközi egyezmény korlátozza, pontosan megjelölve a vonatkozó nemzetközi egyezményt kihirdető jogszabályt.”

2. §

(1) Az R. 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az utas nem a saját érdekkörében felmerült okból áll el, különösen, ha a díj emelkedésének mértéke a 10%-ot meghaladja, vagy az utazási vállalkozó az utazási szerződésben foglaltakat lényegesen módosítani kívánja, illetőleg a program lényegesen megváltozott, az utast a 10. § (2) bekezdésében, illetve a 10. § (4) bekezdésében meghatározott jogok illetik meg. Nem minősül az utas saját érdekkörében felmerült okból történő elállásnak, ha azért áll el, mert az úti cél vagy az ahhoz vezető útvonal olyan területet érint, ahová az utazást a Külügyminisztérium nem ajánlja.”

(2) Az R. 11. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az utas nem a (2) bekezdésben meghatározott okból áll el, az utazási vállalkozó kárának ellentételezésére kártalanítást igényelhet, amelynek mértéke a szerződésben meghatározott utazási szolgáltatás ellenértékeként megállapított díj összegét nem haladhatja meg. Az utazási vállalkozó a kártalanítási igényét a meghirdetett részvételi díj százalékában kifejezett átalány formájában is megállapíthatja. Az utazási vállalkozó nem igényelhet kártalanítást, ha az utas az elállási jogát legkésőbb az utazás megkezdése előtt 35 nappal vagy az utazási szerződésben az elállásra meghatározott időtartam alatt gyakorolja. Az utazási szerződésben 35 napnál korábbi határidő csak akkor határozható meg, ha a külföldi közreműködő az elállásra 30 napnál korábbi határidőt kötött ki.”

3. §

Az R. 14. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az utazási vállalkozó a szolgáltatás teljesítéséhez igénybe vett közreműködőjének magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el, kivéve, ha a szolgáltatás közre-

működőjének felelősségét jogszabályban kihirdetett nemzetközi egyezmény korlátozza.”

4. §

Az R. 17. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ez a rendelet a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően közzétett tájékoztatókra, illetve a hatálybalépését követően kötött szerződésekre kell alkalmazni.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 80/2005. (IV. 28.) Korm. rendelete

a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
végrehajtásáról rendelkező
20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 94. §-a (3) bekezdésének h) és j) pontjaiban, valamint a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény 12. § (6) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján – figyelemmel a közoktatásról szóló törvény 122. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra – a következőket rendeli el:

1. §

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 13. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartó (a továbbiakban: fenntartó) a közoktatásról szóló törvény 118. §-ának (3) bekezdése alapján a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott normatív állami hozzájárulások, továbbá normatív, kötött felhasználású

lású támogatások (a továbbiakban: normatív hozzájárulás és támogatás) iránti igényét a székhelye szerint illetékes Igazgatóságnál jelentheti be.”

2. §

Az R. 16. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az Igazgatóság a normatív hozzájárulás és támogatás elszámolásának feldolgozása után a jóváhagyott költségvetési hozzájárulásokról és az előző évi ténylegesen igénybe vett normatív hozzájárulásról és támogatásról a tárgyévét követő év március 31-éig adatszolgáltatást nyújt az Oktatási Minisztérium és a Pénzügyminisztérium részére. Az adatszolgáltatást intézményfenntartó típusonként, egyházi intézmények esetében egyházanként is összesítve, fővárosi, megyei összesítésben jogcím szerinti részletezéssel kell elkészíteni a fenntartó részére kiutalt támogatás mértékéről, az ellátottak számáról, meghatározva a feladatot ellátó fenntartók, intézmények, telephelyek számát is.”

3. §

Az R. a következő 17/C. §-sal és azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A központi költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény által fenntartott közoktatási intézmény normatív hozzájárulásának és támogatásának igénylése, folyósítása, elszámolása és ellenőrzése

17/C. § (1) A központi költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményt, mint a közoktatási feladatokat ellátó intézmény fenntartóját az intézmény alapító okiratában meghatározott közoktatási feladatok ellátásához a közoktatásról szóló törvény 118. §-ának (3) bekezdése alapján a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott normatív hozzájárulás és támogatás illeti meg.

(2) A normatív hozzájárulás és támogatás igénylése – a rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – az Oktatási Minisztérium által a felsőoktatási intézménynek megküldött adatlapon és meghatározott határidőben történik. Az adatokat a közoktatási intézmény tanügyi okmányai és nyilvántartásai alapján az érintett tanévek változásai szerint a mindenkori költségvetési törvény előírásainak figyelembevételével kell megküldeni.

(3) A mindenkori költségvetési törvényben meghatározott normatív hozzájárulás és támogatás alapján számított költségvetési támogatás és a felsőoktatási intézmény költségvetésében a közoktatási feladatok ellátására biztosított támogatás különbözetét az Oktatási Minisztérium a fejezeti előirányzatai között megtervezett közoktatási normatív előirányzat terhére – a rendelkezésre álló összeg erejéig – pótelőirányzatként biztosítja.

(4) A felsőoktatási intézmény költségvetésében a közoktatási feladatok ellátására biztosított normatív hozzájárulást és támogatást a Magyar Államkincstár a központi költségvetési szervekre vonatkozó szabályok szerint folyósítja a felsőoktatási intézménynek.

(5) A közoktatási feladatok ellátására biztosított normatív hozzájárulás és támogatás elszámolása a jogosultsági adatok alapján elkészített, az Oktatási Minisztérium által megküldött elszámolási adatlap segítségével – elkülönítetten – a felsőoktatási intézmény éves költségvetési beszámolójának keretében történik.

(6) Ha a felsőoktatási intézmény a mindenkori költségvetési törvény alapján a közoktatási feladatainak ellátásában jogosult olyan támogatás igénybevételére, amelyet nem normatív támogatásként határoz meg a törvény, abban az esetben a költségvetési törvényben meghatározott előirányzat terhére a törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eljárási rendje szerint vehető igénybe a jogcím alapján biztosított költségvetési támogatás.

(7) Ha a költségvetési évet érintően, év közben a jogosultságok változása, illetőleg annak végrehajtása során a központi költségvetési szervek támogatásának módosítása szükségessé válik, akkor a közoktatási feladatok ellátásának támogatásával összefüggésben az Oktatási Minisztérium intézkedik.

(8) A felsőoktatási intézmény által ellátott közoktatási feladatok költségvetési támogatásának ellenőrzése a központi költségvetési szervek ellenőrzésének részeként, annak szabályai szerint történik.”

4. §

Az R. 5. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

5. §

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról szóló 310/2004. (XI. 13.) Korm. rendelet 11. § (1)–(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pedagógusok, illetve a tanulók számára az azonosító számokat az R. e rendelettel kiegészült 12/D–12/F. §-aiban foglalt szabályok alkalmazásával első alkalommal 2005. április 1-je és június 15-e között kell az intézményvezetőknek megigényelniük. Az Irodának 2005. október 31-ig ki kell adnia az azonosító számokat tartalmazó igazolásokat, amelyeket az intézmény 2005. november 30-ig átad a pedagógusoknak, tanulóknak, illetve a kiskorú tanulók törvényes képviselőjének.

(2) Ahol az R. közalkalmazotti jogviszonyt vagy munkaviszonyt említ, azon – az egyházi fenntartású közoktatási intézményekben – egyházi személy jogviszonyt is érteni kell.”

6. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba azzal, hogy a 3. §-sal megállapított támogatások 2005. január 1-jétől illetik meg a jogosultakat.

(2) E rendelet 2. §-a 2006. január 1-jétől lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet

a 80/2005. (IV. 28.) Korm. rendelethez

[5. számú melléklet
a 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelethez]

A pedagógus és a tanuló azonosító számának képzése

1. Az azonosító szám tizenegyjegyű szám.
2. Az azonosító szám képzése:
 - a) az 1. számjegy konstans 7-es szám,
 - b) a 2–10. számjegyek összessége egy garantáltan egyedi, véletlenszerűen generált szám,
 - c) a 11. számjegy az 1–10. számjegyek felhasználásával, matematikai módszerekkel képzett ellenőrző szám.
3. Az azonosító szám 11. számjegyét úgy kell képezni, hogy a 2. a)–b) pontok szerint képzett 10 számjegy mindegyikét szorozni kell azzal a sorszámmal, ahányadik helyet foglalja el az azonosító számon belül. (Első számjegy szorozva eggyel, második számjegy szorozva kettővel és így tovább.)
Az így kapott szorzatok összegét el kell osztani 11-gyel, és az osztás maradéka a 11. számjeggyel lesz egyenlő.
A 2. b) pont szerinti sorszám nem adható ki, ha a 11-gyel való osztás maradéka egyenlő tízzel.

**A Kormány
81/2005. (IV. 28.) Korm.
rendelete**

**a felsőoktatási intézmények karainak felsorolásáról
szóló 209/1999. (XII. 26.) Korm. rendelet
módosításáról**

A Kormány a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 48. §-a (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A felsőoktatási intézmények karainak felsorolásáról szóló 209/1999. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében az „Állami egyetemek egyetemi és főiskolai karai” címszó alatt a

„Pécsi Tudományegyetem, Pécs
Állam- és Jogtudományi Kar
Általános Orvostudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Egészségügyi Főiskolai Kar
Illyés Gyula Főiskolai Kar (Szekszárd)
Közgazdaságtudományi Kar
Művészeti Kar
Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar
Természettudományi Kar”

szövegrész helyébe a következő rendelkezés lép:

„Pécsi Tudományegyetem, Pécs
Állam- és Jogtudományi Kar
Általános Orvostudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Egészségügyi Főiskolai Kar
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar
Illyés Gyula Főiskolai Kar (Szekszárd)
Közgazdaságtudományi Kar
Művészeti Kar
Pollack Mihály Műszaki Kar
Természettudományi Kar”.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
82/2005. (IV. 28.) Korm.
rendelete**

**a hallgatói hitelrendszerről és a Diákhitel Központtól
szóló 119/2001. (VI. 30.) Korm. rendelet
módosításáról**

A Kormány a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 42. §-a szerinti felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A hallgatói hitelrendszerről és a Diákhitel Központról szóló 119/2001. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 5. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A felvehető hallgatói hitel legnagyobb összege a 2005/2006. tanévtől havi 30 000 Ft-nak megfelelő összeg. A hallgatói hitelt a hitelfelvevő – választása szerint – havonta részletekben vagy tanulmányi félévénként egy összegben veheti fel. A felvehető hallgatói hitel minimális és maximális összegét, illetőleg a köztes összegeket a Diákhitel Központ Rt. köteles a tanulmányi félév megkezdése előtt legalább 7 nappal két országos napilapban, valamint hirdetményként a felsőoktatási intézményben közzétenni.”

2. §

(1) Az R. 16. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § (1) A hitelfelvevő – a kölcsön futamidején belül – célzott és teljes kamattámogatásban részesül a terhességi gyermekágyi segély és a GYES/GYED folyósításának időszakának a (2) bekezdésben meghatározott részében, ha célzott kamattámogatás iránti kérelmét – a Diákhitel Központ Rt. által az e célra rendszeresített nyomtatványon – benyújtja a Diákhitel Központ Rt.-hez, és ahhoz csatolja a terhességi gyermekágyi segély és a GYED tekintetében az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, a GYES tekintetében a Kincstár által meghatározott formában kiállított igazolást.”

(2) Az R. 16. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A célzott kamattámogatás anyagi fedezetét az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium költségvetésében kell biztosítani. A célzott kamattámogatás összegét a minisztérium a hitelfelvevő Diákhitel Központ Rt.-nél vezetett hitelszámlájára utalja.”

(3) Az R. 16. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A Kincstár határozatáról írásban értesíti a Diákhitel Központ Rt.-t, a hitelfelvevőt, továbbá az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztériumot.”

(4) Az R. 16. §-ának (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A célzott kamattámogatás jogosulatlan igénybevétele esetén, a hitelfelvevő a Kincstár jogerős határozata alapján a kamattámogatásnak az igénybevétel időpontjában érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamattal növelt összegét az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium számlájára köteles megfizetni.”

(5) Az R. 16. §-ának (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) Nem számít jogosulatlan igénybevételnek az, ha a hitelfelvevő célzott kamattámogatásra való jogosultságának megszűnését a (7) bekezdésben meghatározott határidőn belül bejelenti, azonban a kamattámogatást folyósító minisztérium tovább folyósítja a Diákhitel Központ Rt.-nek a kamattámogatás összegét.”

3. §

Az R. a 19/A. §-t követően a következő címmel és 19/B. §-sal egészül ki:

„A Diákhitel Központ Rt. működési költségeinek elhatárolása

19/B. § (1) A Diákhitel Központ Rt. az egyes években felmerülő, a kamatbevételekben foglalt működési költséget fedező prémiummal, illetve költségvetési támogatással nem fedezett működési költségeit aktív időbeli elhatárolásként mutatja ki.

(2) A 6. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott működési költséget fedező prémium mértéke 2005. szeptember 1-jétől legalább 0,8 százalékpont, 2006. szeptember 1-jétől legalább 0,9 százalékpont, 2007. szeptember 1-jétől az (1) bekezdés szerint elhatárolt költségek eredmény terhére történő teljes feloldásáig legalább 1 százalékpont.”

4. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdés kivételével – a kihirdetést követő 3. napon lép hatályba.

(2) A rendelet 1. §-a 2005. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) E rendelet 3. §-ával beiktatott, az R. 19/B. §-ának (1) bekezdése alkalmazható a 2004. évi üzleti évről készített beszámolóra is.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az R. 14. §-a (9) bekezdéséből „a kötelező sorkatonai szolgálat, polgári szolgálat” szövegrész, valamint

b) az R. módosításáról szóló 258/2002. (XII. 17.) Korm. rendelet 4. §-a.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
83/2005. (IV. 28.) Korm.
rendelete**

**az önkormányzat által szervezett közcélú
foglalkoztatás 2005. évi előirányzatának módosítási
rendjéről és a többlettámogatás igényléséről,
valamint az egyes lakáscélú kölcsönökből eredő
adósságok rendezéséről szóló 11/2005. (I. 26.)
Korm. rendelet módosításáról**

A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: T.) 8. számú melléklete II/2. pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A települési önkormányzat a közcélú foglalkoztatás támogatásához kapcsolódó, a T. 8. számú mellékletének II/2. pontjában meghatározott 2005. évi előirányzatának (a továbbiakban: eredeti előirányzat) első félévi felhasználásáról a központi költségvetéssel a (2)–(3) bekezdés szerint elszámol.

(2) Az elszámolás az egyes pénzbeli szociális ellátások folyósításának és elszámolásának szabályairól szóló 30/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 8. számú mellékletében közölt adatok alapján történik.

(3) A Magyar Államkincstár területileg illetékes Igazgatósága (a továbbiakban: Igazgatóság) a települési önkormányzatok által a 2005. január–június hónapokra közcélú foglalkoztatáshoz igényelt támogatásoknak az R. 8. számú melléklete 9. b) pontja szerinti összegeit összesíti (a továbbiakban: első féléves felhasználás), és az összesített adatokat a Belügyminisztérium részére megyénként, településsoros bontásban – elektronikus úton – július 15-éig, a július hónapban történő előlegigényléssel egyidejűleg megküldi.

(4) A Belügyminisztérium az összesített adatokat – öt munkanapon belül – a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, valamint az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium részére tájékoztatásul megküldi.

2. §

(1) A települési önkormányzat eredeti előirányzata az első féléves elszámolás alapján módosításra kerül (a továbbiakban: módosított éves előirányzat).

(2) Amennyiben az első féléves felhasználás nem éri el a támogatás éves összegének időarányos részét (50%-át), 2005. augusztus 1-jével a T. 8. számú melléklete

II/2. pontjában meghatározottak szerinti módosított éves előirányzat kerül megállapításra.

(3) Ha a települési önkormányzat első féléves felhasználása eléri vagy meghaladja a támogatás éves összegének időarányos részét, akkor a módosított előirányzat összege azonos az eredeti előirányzattal.

3. §

A módosított éves előirányzatokról és a 4. § (1) bekezdése szerinti tartalék összegéről a Belügyminisztérium az Igazgatóságokon keresztül 2005. augusztus 1-jéig értesíti a települési önkormányzatokat.

4. §

(1) Az eredeti előirányzatokhoz képest történt előirányzat-csökkentések országos szinten összesített összegéből a Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet költségvetésében előirányzat-tartalék (a továbbiakban: tartalék) képződik.

(2) A tartalékból az a települési önkormányzat igényelhet közcélú foglalkoztatás céljára többlettámogatást, amelynél a módosított éves előirányzatnak és az előlegigénylések együttes összegének a különbsége kevesebb, mint az első félévi felhasználás egyhavi átlaga (a továbbiakban: többletigénylés). A települési önkormányzat többletigénylésének egyhavi összege nem lehet több, mint az első félévi felhasználás egy havi átlaga.

(3) A települési önkormányzat november hónapban többletigénylést nem nyújthat be.

(4) A többletigénylésről a települési önkormányzat jegyzője a tárgyhónap 10-éig a *melléklet* szerinti adatlapon értesíti az Igazgatóságot.

(5) Az Igazgatóság a beérkezett többletigényléseket összesíti, és az összesített adatokat a Belügyminisztérium részére megyénként, településsoros bontásban – elektronikus úton – minden hónap 15-éig megküldi. A Belügyminisztérium az összesített adatokat – öt munkanapon belül – a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium, valamint az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium részére tájékoztatásul megküldi.

(6) A többletigénylések teljesítése – a havonta beérkezett igényeknek megfelelően – a tartalék erejéig történik. Ha a tartalék összege nem elegendő a havi igénylések teljes kielégítésére, a felosztás a még rendelkezésre álló tartalék és az adott havi igénylések összegének arányában történik.

(7) A Belügyminisztérium az Igazgatóságon keresztül a tárgyhónap 25-éig értesíti a települési önkormányzatot a többletigénylés alapján biztosított támogatásról, és a mó-

dosított éves előirányzatnak a többletigénylés alapján biztosított támogatás összegével történő módosításáról.

(8) A települési önkormányzat a többletigénylés alapján módosított előirányzat terhére az R. 8. számú melléklete szerint, az R.-ben meghatározott módon igényelheti a támogatást.

(9) Azoknál a települési önkormányzatoknál, ahol év végén a tényleges felhasználás nem éri el a (7) bekezdésben szereplő előirányzatot, a Belügyminisztérium az éves tényleges felhasználás összege szerint határozza meg az éves módosított előirányzatot és erről az Igazgatóságon keresztül 2006. február 20-ig tájékoztatja a települési önkormányzatokat.

5. §

Az egyes lakáscélú kölcsönökből eredő adósságok rendezéséről szóló 11/2005. (I. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ra.) 3. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Fedezet nélküli adóssággal rendelkezik az adós, ha
a) a tőketartozásának összege nem haladja meg a 200 ezer forintot,

b) 200 ezer forintot meghaladó összegű tőketartozással rendelkezik és az adósság összege meghaladja a hitelszerződéssel érintett ingatlan (a továbbiakban: ingatlan) becsült forgalmi értékének 50%-át,

c) az ingatlant a hitelszerződéssel összefüggésben elárverezték, de az OTP-nek a havi törlesztőrészlet hatszorosát meghaladó összegű követelése maradt fenn,

d) az ingatlan önkormányzati bérlakás,

e) az ingatlan elemi kár következtében lakhatatlanná vált vagy megsemmisült.”

6. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az önkormányzat által szervezett közcélú foglalkoztatás 2004. évi előirányzatának módosítási rendjéről és a többlettámogatás igényléséről szóló 88/2004. (IV. 20.) Korm. rendelet, valamint

b) az Ra. 3. §-ának (5) bekezdése.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Ra.

a) 3. §-ának (4) bekezdésében az „a) pontja” szövegrész helyébe a „b) pontja” szövegrész,

b) 3. §-ának (7) bekezdésében a „b)–d) pontjaiban” szövegrész helyébe a „c)–e) pontjaiban” szövegrész lép.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet a 83/2005. (IV. 28.) Korm. rendelethez

ADATLAP

a települési önkormányzat által szervezett közcélú foglalkoztatással összefüggő előirányzat-módosítás igényléséhez

..... év tárgyhónap

1. Megye megnevezése:

2. Önkormányzat megnevezése:

3. KSH kódja (2 számjegyű megyekód + 5 számjegyű településazonosító):

4. A foglalkoztatási támogatás tárgyévi előleg igénylésének alakulása

a) a tárgyévben foglalkoztatási támogatás címén igényelhető összeg (az éves módosított előirányzat összegét kell feltüntetni): Ft

b) a tárgyhónappal bezárólag foglalkoztatási támogatás címén igényelt előlegek együttes összege: Ft

c) a tárgyévben még rendelkezésre álló keret [4. a) és 4. b) rovat különbsége]: Ft

5. Foglalkoztatási támogatás címén igényelhető havi előirányzat-többslet (a tárgyév január–június hónapjaira igényelt támogatás egy havi átlagának megfelelő összeg): Ft
6. Foglalkoztatási támogatás címén igényelhető éves előirányzat-többslet
- a) az 5-ös rovatban szereplő összeg szorozva az igénylést követő hónaptól november hónappal bezárólag a hónapok számával: Ft
- b) a tárgyévben még rendelkezésre álló keret [megegyezik a 4. c) rovat összegével]: Ft
- c) foglalkoztatási támogatás címén igényelhető többlettámogatás összege [megegyezik a 6. a) és 6. b) rovat különbségével]: Ft
7. Foglalkoztatási támogatás címén ténylegesen igényelt többlet-előirányzat éves összege [a 7-es rovat összege nem haladhatja meg a 6. c) rovat összegét]: Ft

....., év hónap nap

P. H.

.....
jegyző aláírása

.....
polgármester aláírása

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

41/2005. (IV. 28.) FVM rendelete

a zöldség- és gyümölcságazatban alkalmazott intervenciós intézkedések és a piacról való kivonás végrehajtásához szükséges nemzeti szabályokról

A mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről és az ezzel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2003. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: MVH tv.) 45. § (2) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) A termelői értékesítő szervezetek (a továbbiakban: TЭСZ) árukivonási szándékukról szóló, a gyümölcs- és

zöldségágazatban alkalmazott intervenciós intézkedések és a piacról való kivonás tekintetében a 2200/96/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 2004. január 21-i 103/2004/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: VR) 6. cikkében hivatkozott értesítést a Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) által – legkésőbb a termékre vonatkozó gazdasági év kezdetét megelőző 30 nappal – a www.mvh.gov.hu honlapon közzétett formanyomtatványban meghatározott tartalommal megküldik az MVH Központi Hivatalához legalább két munkanappal a kivonást megelőzően. A kivonásra munkanapokon kerülhet sor.

(2) Az MVH a VR-ben meghatározott első fokú ellenőrzéseket a gyümölcs és zöldség ellenőrzéséről szóló 82/2004. (V. 11.) FVM rendeletben meghatározott Zöldség-Gyümölcs Minőségellenőrzési Szolgálat bevonásával végzi, amely a vonatkozó szabályok alapján végrehajtja a minőségellenőrzést és felszámolja a szolgáltatás díját. Az MVH ellenőrzések végrehajtását követően – amennyiben helyszíni ellenőrzésre nem kerül sor, az értesítés kézhezvétele után – engedélyezi a kivonási műveletet.

(3) A nem TЭСZ tag termelők az értékesített termelésük arányában, a TЭСZ-szel kötött, az érintett gazdasági évek

számát tartalmazó szerződés alapján vesznek részt a TÉSZ által bejelentett kivonási műveletben. Egy termék kivonására csak egy TÉSZ-szel köthetnek szerződést. A TÉSZ-ek a megkötött szerződés egy eredeti példányát az aláírástól számított tíz napon belül megküldik az MVH-nak.

2. §

(1) Az MVH Központi Hivatalánál jelentkezhetnek az MVH által évenként a www.mvh.gov.hu honlapon közzétett felhívás alapján azok

a) a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működési engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet alapján engedélyezett szervezetek,

b) a büntetés-végrehajtási intézetek kijelöléséről szóló 21/1994. (XII. 30.) IM rendeletben felsorolt büntetés-végrehajtási intézetek,

c) a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 37. §-a alapján nyilvántartásba vett oktatási intézmények,

d) az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmények, valamint

e) a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítőben közzétett felhívás alapján elismert jótékonyági szervezetek, amelyek ingyenes szétosztás útján részesülni kívánnak a kivont termékekből.

(2) Az MVH legkésőbb a termékre vonatkozó gazdasági év kezdetét megelőző 30 nappal teszi közzé az ingyenes szétosztásban részt venni szándékozó intézményekre vonatkozóan a jelentkezés módjáról és határidejéről szóló előírásokat.

(3) Az ingyenes szétosztásra való jelentkezés során meg kell adni

a) a szállítandó termékek körét,

b) a teljesítés helyszínét,

c) a szétosztott termékben részesülők számát,

d) a kivont termék átvételének módját,

e) szállítható termék minimális, illetve maximális mennyiségét (kilogrammban és/vagy darabszámban),

f) a szállítási időszakot, valamint

g) a szállítások ütemezését.

A jelentkezés során a szétosztásban részesülő szervezeteknek kötelezettséget kell vállalniuk a kivont termékek tárolására és szétosztására, valamint a VR 21. cikkében foglaltak betartására.

(4) Az MVH a TÉSZ-ek számára hozzáférhetővé teszi az ingyenes szétosztásban résztvevő intézmények adatait.

Az áru átadásának technikai feltételeiről a TÉSZ és az átvevő intézmény, illetve szervezet írásban állapodik meg.

(5) A TÉSZ-ek a szállítási, válogatási és csomagolási költségek megtérítésére vonatkozó igényüket az MVH által legkésőbb a termékre vonatkozó gazdasági év kezdetét megelőző 30 nappal a www.mvh.gov.hu honlapon közzétett formanyomtatványon nyújthatják be.

3. §

(1) A kivont termékek a VR 18. cikk (1) bekezdésében hivatkozott nem élelmiszeripari célú felhasználása érdekében az FVM Közleményben pályázati felhívást tesz közzé legkésőbb a termékre vonatkozó gazdasági év kezdetét megelőző 30 nappal. A felhívásra beérkezett pályázatok alapján az ipari felhasználás végzésre jogosult pályázókat az FVM választja ki. A szerződések megkötéséhez az MVH jóváhagyása szükséges.

(2) A friss zöldség és gyümölcs állati takarmányozás céljából történő felhasználása érdekében az MVH kiadja a VR 20. cikke szerinti engedélyt azon a VR 20. cikk (1) bekezdésében meghatározott állattartóknak és hasonló vállalkozásoknak, amelyek ezt kérelmezik. A kérelem benyújtására vonatkozó formanyomtatványt az MVH legkésőbb a termékre vonatkozó gazdasági év kezdetét megelőző 30 nappal a www.mvh.gov.hu honlapon teszi közzé.

(3) A kivont termékek mezőgazdasági területen történő szétterítéssel való szétosztása nem lehetséges.

4. §

(1) A kivonási támogatások kifizetésére vonatkozó kérelmet a TÉSZ-ek az MVH Központi Hivatalához nyújthatják be a www.mvh.gov.hu honlapon a termékre vonatkozó gazdasági év kezdetét megelőző legkésőbb 30 nappal közzétett formában. A kifizetési kérelmet legalább egy naptári hónapban elvégzett kivonás alapján lehet benyújtani.

(2) Ingyenes szétosztás esetén a kérvényben meg kell jelölni azt az intézményt, amelynek a kivont árut átadják, valamint mellékelni kell az áru átadásának technikai feltételeiről a TÉSZ és az átvevő intézmény által kötött megállapodás egy eredeti példányát.

5. §

A működési alapokból finanszírozott kivonási támogatás, illetve a közösségi kivonási támogatás kiegészítésének mértékét a TÉSZ legfőbb szervének úgy kell meghatároznia, hogy a kompenzáció összértéke ne haladja meg az adott termék előállításának igazolt átlagos önköltségét. Az

elfogadott átlagos önköltség mértékét az FVM az Agrár-gazdasági Kutató Intézet bevonásával állapítja meg, és azt a működési alapok, a működési programok és a pénzügyi hozzájárulás tekintetében a 2200/96/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 1433/2003/EK rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében szabályozott értesítéssel együtt megküldi a működési programot benyújtó TЭСZ-nek.

6. §

A támogatások kifizetéséért, ellenőrzéséért, a szankciók foganatosításáért, valamint az Európai Unió Bizottsága felé a VR-ben szabályozott jelentések megküldéséért az MVH felel.

7. §

(1) Az alma és a körte esetében a 2004/2005., illetve egyéb termékek esetében a 2005. gazdasági év vonatkozásában az 1. § (1) bekezdésében, 2. § (1) és (5) bekezdésében, 3. § (2) bekezdésében, valamint a 4. § (1) bekezdésében hivatkozott dokumentumokat e rendelet megjelenését követő 30 napon belül kell közzé tenni.

(2) Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

8. §

E rendelet a gyümölcs- és zöldségágazatban alkalmazott intervenciós intézkedések és a piacról való kivonás tekintetében a 2200/96/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 2004. január

21-i 103/2004/EK bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

A honvédelmi miniszter 15/2005. (IV. 28.) HM rendelete

a honvédelmi ágazat munkaügyi ellenőrzési rendjéről szóló 16/2002. (IV. 5.) HM rendelet módosításáról

A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 1. §-ának (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a honvédelmi ágazat munkaügyi ellenőrzési rendjéről szóló 16/2002. (IV. 5.) HM rendeletet (a továbbiakban: R.) a következőképpen módosítom:

1. §

Az R. 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § A munkaügyi ellenőrzést a Honvédelmi Minisztérium Jogi és Információvédelmi Főosztálya (a továbbiakban: Főosztály) látja el.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba. Rendelkezéseit a hatályba lépése után indult ügyekben kell alkalmazni.

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 15/2005. (IV. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népszavazás kitűzésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának, illetőleg az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 131/2004. (X. 28.) számú határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A Fidelitas képviselője aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy a kérelmezők országos népszavazást kívánnak kezdeményezni abban a kérdésben: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés azonnali hatállyal állítsa le a gazdasági társaságokban és a közhasznú társaságokban meglévő állami tulajdon privatizációját?”

Az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív megfelel a törvényben meghatározott, valamint a feltett kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek. Ezért az OVB 131/2004. (X. 28.) OVB határozatával az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítette. Az OVB határozata az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. §-án, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 117. §-án, 118. § (3)–(5) bekezdésein, valamint 130. § (1) bekezdésén alapult.

A határozat a Magyar Közlöny 2004. évi 160. számában 2004. november 2-i dátummal jelent meg. Az OVB határozata ellen a törvényes határidőn belül nyolc kifogás érke-

zett. Az Alkotmánybíróság a kifogásokat – tartalmi azonosságukra tekintettel – egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

2. A kifogások előterjesztői – egy kivétellel – valamennyien arra hivatkoztak, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a)* pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani a költségvetésről. Az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés ezzel szemben a költségvetésről szóló törvényben kifejezetten megjelölt elemekre vonatkozik és sérti az államháztartásról szóló törvénynek a költségvetésről szóló szabályait is. A kérdés az Alkotmányban meghatározott tilalomba ütközik.

Volt olyan előterjesztő, akinek az álláspontja szerint a kérdés alapján megtartandó népszavazás eredményessége esetén a privatizáció leállítása, az állami tulajdon körének rögzítése akadályozná a tőke szabad áramlását. Ezért az Európai Unióhoz történő csatlakozást kimondó nemzetközi szerződéssel való kapcsolata alapján a népszavazás megtartása ellentétes lenne az Alkotmány 2/A. §-ának (1) bekezdésével és 7. §-ának (1) bekezdésével. Az előterjesztő nem jelöli ugyan meg kifejezetten, de tartalmilag az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdésnek az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontjával való ellentétét kifogásolja.

Több előterjesztő álláspontja szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés sérti az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *d)* pontját, mert érinti az Állami Vagyonkezelő és Privatizációs Rt. (a továbbiakban: ÁPV Rt.) szervezetét.

Az előterjesztők szerint az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés jóváhagyását az OVB-nek az Nsztv. 10. §-ának több pontja alapján meg kellett volna tagadnia. Voltak, akik szerint a kérdés ellentétes az Nsztv. 10. § *a)* pontjával, mert a privatizációról szóló törvény a nemzeti vagyon tekintetében a tulajdonosi jogosítványokat a Kormány hatáskörébe utalja és így kizárja az Országgyűlés hatáskörét; a kérdés hitelesítése sérti tehát az Alkotmány 28/B. §-ának (1) bekezdését is. Több előterjesztő szerint az OVB által hitelesített kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek, mert nem szól a privatizáció leállításának tárgyi és időbeli hatályáról, nem egyértelmű.

A kifogások utalnak továbbá az Alkotmány 2. §-a (1) bekezdésének, 9. §-a (1) és (2) bekezdésének, 13. §-a (1) bekezdésének megsértésére is.

II.

Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalánál a következő jogszabályokat vette alapul:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„28/C. § (5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,

c) az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről,

d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,

...

f) a Kormány programjáról.”

2. Az Nsztv. rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.”

3. A Ve. rendelkezései:

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

...

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-a h) pontjának megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002.

(XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta meg, hogy lehet-e az Alkotmány szerint az adott kérdéssel népszavazást tartani. Az OVB határozata ellen benyújtott kifogások elsődlegesen az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjára hivatkoznak, amely szerint a költségvetésről nincs helye országos népszavazásnak.

Az Alkotmánybíróság 51/2001. (XI. 29.) AB határozatában vizsgált olyan országos népszavazásra vonatkozó kezdeményezést, amelynél azt a kifogást terjesztették elő, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés a költségvetést érinti. Az Alkotmánybíróság a határozat indokolásában rámutatott arra, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdéseknél többnyire megtalálható valamilyen összefüggés a költségvetéssel. Nem minősül azonban tiltottnak az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontja alapján az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés pusztán azon az alapon, hogy a népszavazás eredménye esetlegesen érinti az Országgyűlés döntési lehetőségét a következő költségvetési törvény megalkotásakor. Az adott esetben az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés tárgyában megszervezett eredményes népszavazás sem vezetett volna szükségszerűen a nyugdíjak emelésére. A kérdés csak a nyugdíjmelés módszerének egyik szempontjára vonatkozott, érvényesítése több módon történhetett volna meg. Ezért jutott az Alkotmánybíróság arra a következtetésre, hogy a vizsgált kérdés távoli, közvetett összefüggésben áll a költségvetéssel (ABH 2001, 392, 395.).

Az 59/2004. (XII. 4.) AB határozat is abból indult ki, hogy az Alkotmány 28. §-a (5) bekezdésének a) pontjában szereplő költségvetésről szóló törvény fogalmába nem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek valamilyen költségvetési vonzata van. Ebben a határozatban azonban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eredményes népszavazás a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főösszegének megváltoztatását és a Kormány kiegészítő (nem az Országgyűlés hatáskörébe tartozó) intézkedését vonta volna maga után. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az adott kérdést nem lehet hitelesíteni (ABK 2004. december, 1030, 1031–1032.).

Annak megítélésénél, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés, illetve a megtartandó népszavazás a költségvetési törvényben szereplő egyes bevételi vagy kiadási tételekkel közvetlen és jelentős kapcsolatban áll-e, a költségvetés egyes elemeinek akár pozitív, akár negatív meghatározását jelenti-e, az Alkotmánybíróság – az Alkotmány szabályai és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elvek alapján – esetenkénti mérlegelés alapján dönt. A vizsgálatnál az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi szempontokat veszi alapul, nem a költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi jogi megfontolásokat.

3. Az állami vagyon privatizációjának a központi költségvetésben való megjelenése vizsgálatánál az Alkotmánybíróság a következőket vette alapul.

Az Állami Vagyonügynökségről és a hozzá tartozó vagyon kezeléséről és hasznosításáról szóló 1990. évi VII. törvény 34. §-a szerint a vagyonpolitikai irányelveket a következő évi állami költségvetéssel egyidejűleg kell az Országgyűlés elé terjesztetni, és az irányelvekről az Országgyűlés határoz. A vagyonpolitikai irányelvekben kell meghatározni – többek között – az állam vállalkozásokban működő vagyona értékesítésének feltételeit és kereteit, továbbá „a Vagyonügynökség előző évi bevételei felhasználásának módját (az állami költségvetésbe való befizetés, az államadósság csökkentése és a gazdálkodó szervezetek részére történő átengedés arányát stb.)”. A törvény Országgyűlés elé terjesztett javaslatának általános indokolása kiemelte, hogy „a Vagyonügynökség csak akkor és oly módon avatkozhat be a gazdasági folyamatokba, amikor és ahogyan azt a törvény és az Országgyűlés által elfogadott Vagyonpolitikai Irányelvek lehetővé teszik”. Hasonló rendelkezést tartalmazott a tartósan állami tulajdonban maradó vállalkozói vagyon kezeléséről és hasznosításáról szóló 1992. évi LIII. törvény 24. §-a.

A privatizációt és annak végrehajtását újrászabályozta az állam tulajdonában lévő vállalkozói vagyon értékesítéséről szóló 1995. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Privtv.). Ez a törvény nem tartalmazta a vagyonpolitikai irányelvekről szóló szabályokat. Meghatározta azonban az ÁPV Rt. tevékenységének, a privatizáció lebonyolításának a központi költségvetéshez való viszonyát, az Országgyűlés hatáskörét. A vizsgált kérdés szempontjából a 24. § (1) bekezdése a döntő. Eszerint:

„A 23. §-ban foglalt bevételek terhére a központi költségvetés részére az ÁPV Rt. által fizetendő összeg előirányzott mértékéről az Országgyűlés a költségvetési törvényben rendelkezik. A költségvetési törvényben kell meghatározni továbbá az állam törvényben vállalt kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges vagyonátruházások mértékét, a kedvezményezettek körét, az ÁPV Rt. által történő hitelfelvétel, illetve kötvénykibocsátás felső határát.”

A Privtv. javaslatának miniszteri indokolása rámutatott arra, hogy a költségvetési törvények határozzák meg a privatizálandó vagyon tekintetében a gazdaságpolitika változó elemeihez való igazodást. A 24. §-hoz fűzött indokolás többek között a következőket mondja ki:

„Annak érdekében, hogy az Országgyűlés rendelkezessen a privatizációból származó bevételek és így végső soron az állami vagyon felhasználása felett, a Javaslat az ÁPV Rt. gazdálkodását az Országgyűlés rendelkezési körébe utalja. Ennek megfelelően az Országgyűlés az éves költségvetési törvény keretében rendelkezik az ÁPV Rt. tulajdonában lévő vagyon értékesítéséből és hasznosításából származó bevétel, illetőleg a hozzá rendelt vagyonból befolyó bevételek előirányzott befizetési mértékéről és felhasználásáról. A törvényjavaslatnak e paragrafusa sza-

bályozza a speciális helyzetű és rendeltetésű ÁPV Rt. gazdálkodását, és azt az Országgyűlés által meghatározott célok megvalósításának rendeli alá.”

Az Országgyűlés hatáskörének és a költségvetésnek a privatizációval való kapcsolata szempontjából jelentős a Privtv. 25. §-ának (2) és (3) bekezdése is:

„(2) A Kormány évente – az előző évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat előterjesztésével egyidejűleg – köteles az Országgyűlésnek beszámolni az ÁPV Rt. tevékenységéről, a tulajdonában álló, valamint a hozzárendelt vagyon alakulásáról, hasznosításának eredményéről. Az Országgyűléshez benyújtott beszámolót az Országos Érdekegyeztető Tanács is megtárgyalja.

(3) Az ÁPV Rt.-hez hozzárendelt vagyon alakulásáról kimutatást kell készíteni, és azt a beszámolóval egyidejűleg kell előterjesztetni.”

4. A Privtv. rendelkezésének megfelelően az éves költségvetésről szóló törvényekben nevesítve szerepel az ÁPV Rt., egyrészt a bevételek, másrészt a kiadások tekintetében. Így a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény az állam vagyonával és a felhalmozásokkal kapcsolatos egyes kérdések keretében az 5. §-ban az alapvető szabályokat határozza meg, a törvény 13. számú melléklete pedig számszerűen rögzíti az 5. §-nak megfelelő következményeket.

Az 5. § (1) bekezdése szerint az ÁPV Rt.

„2005. évben a hozzá tartozó állami vagyon értékesítésének és kezelésének bevételeit az e törvény 13. számú mellékletében részletezett kiadásokra fordíthatja. Az e kiadási előirányzatok teljesítése után fennmaradó bevételeknek a záró pénzkészletet meghaladó részéből a privatizációért felelős miniszter által meghatározott összeget a privatizációs tartalék növelésére lehet fordítani, az ezen felüli részt be kell fizetni a központi költségvetésbe.”

Az 5. § (10) bekezdése előírja, hogy

„Az ÁPV Rt. állami vagyon utáni részesedésként osztalékbevételeinek megfelelő összegű befizetést teljesít a központi költségvetésbe.”

Az 5. § (11) bekezdése szintén osztalékfizetési kötelezettséget állapít meg az ÁPV Rt. nem hozzárendelt vagyonába tartozó társaságban való részesedése után.

A központi költségvetés fő bevételei között az ÁPV Rt. által fizetett osztalék összességüként szerepel.

A 2005. évi költségvetésről szóló törvény 5. §-ának idézett rendelkezéseihez hasonló szabályokat tartalmazott a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás hároméves kereteiről szóló 2003. évi CXVI. törvény 9. §-a.

Az éves költségvetési törvények ÁPV Rt.-re és az állami vagyonra vonatkozó rendelkezéseinek jelentőségét a privatizációra vonatkozó jogszabályokkal összefüggésben lehet értékelni.

5. Az említett jogszabályok alapján az állapítható meg, hogy az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdésre tar-

tott eredményes népszavazás a privatizáció azonnali hatályú leállításával az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjával ellentétes.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az OVB 131/2004. (X. 28.) számú határozatát a Ve. 130. §-ának (3) bekezdése alapján megsemmisítette és a testületet új eljárás lefolytatására utasította.

6. Az Alkotmánybíróság a kifogásokban szereplő további érvek vizsgálatát nem tartotta szükségesnek, tekintettel arra, hogy a fentiekben megállapította: a kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjában meghatározott tilalomba ütközik.

7. Az Alkotmánybíróság e határozatának közzétételét az Abtv. 41. §-a alapján, valamint a Magyar Közlönyben megjelent, a népszavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisítését figyelembe véve rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1042/H/2004.

Az Alkotmánybíróság 16/2005. (IV. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldánya, illetőleg az azon szereplő kérdés hitelesítését elutasító határozata ellen benyújtott kifogás tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 5/2005. (I. 13.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 123/2004. (IX. 23.) OVB határozatával hitelesítette a Somsák Á. László által képviselt Magyar Nyugdíjasok Pártjának országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdését. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: „Akarja-e Ön, hogy a minimálnyugdíj a mindenkor nyugdíjas létminimum összegére (KSH: 35 000 Ft) legyen felemelve és az e feletti nyugdíjakat ennek figyelembevételével arányosan emeljék?”

Az OVB ezen határozatával szemben kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. A kifogás alapján az Alkotmánybíróság az OVB határozatát megsemmisítette és az OVB-t új eljárásra utasította [59/2004. (XII. 14.) AB határozat, (a továbbiakban: Abh.) ABK 2004, december, 1030–1032.].

Az új eljárás során az 5/2005. (I. 13.) OVB határozatban a kérdés hitelesítését az OVB az Abh.-ban foglaltakra hivatkozva megtagadta. E határozat ellen a Magyar Nyugdíjasok Pártjának képviselője „fellebbezést” nyújtott be. Kezdeményezte az OVB határozat megsemmisítését, azzal az indokolással, hogy a parlament által hozott új nyugdíjtörvény nem jár azonnali, közvetlen vagy feltétlen költségvetési kihatással.

2. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-a határozza meg.

Eszerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése ellen lehetőség van kifogást előterjeszteni, amit az Alkotmánybíróság bírál el. Ugyanakkor sem a Ve., sem más törvény nem rendelkezik arról, hogy ugyanazon népszavazási kérdés aláírásgyűjtő ívének hitelesítéséről hozott második OVB határozat ellen is biztosított-e a jogorvoslat. Az Alkotmánybíróság a 36/2003. (VI. 26.) AB határozatában a következőket állapította meg: „[a]bból (...), hogy a Ve. nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a kifogást tevő az ismételt eljárásban született OVB határozat ellen jogorvoslattal éljen, az következik, hogy egészen addig, amíg a törvényhozó nem határozza meg a megismételt eljárásra vonatkozó speciális szabályokat, a Ve. 130. § (1) bekezdése az irányadó, amely alapján az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos minden döntése ellen kifogás nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.” (ABH 2003, 410, 413.)

Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően lefolytatta eljárását a jelen ügyben is.

A kifogás 2005. január 31-én érkezett meg az OVB-hez. A kifogást az Országos Választási Iroda vezetője 2005. február 1-jén küldte meg az Alkotmánybíróságnak. Az 5/2005. (I. 13.) OVB határozat 2005. január 18-án lett közzétéve a Magyar Közlöny 6. számában. Az OVB döntése elleni kifogást a Ve. 130. § (1) bekezdése szerint annak közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az OVB-hez benyújtani. A kifogást a törvényi határidőn belül terjesztették elő. Az indítványozó beadványát fellebbezésként nyújtotta be, de az Alkotmánybíróság annak tartalmára tekintettel kifogásként bírálta el.

3. A kifogás nem megalapozott.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB az új eljárásban az Alkotmánybíróság döntésére tekintettel, az abban kifejtett indokok alapján hozta meg az 5/2005. (I. 13.) OVB határozatot. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban részletesen kifejtette, hogy a hitelesítésre benyújtott kérdés „közvetlenül a költségvetésre vonatkozik, így az Alkotmányban tételesen megjelenített kizárt népszavazási tárgykörbe ütközik.” [Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés] (ABK 2004. december, 1030., 1032.) Az Alkotmánybíróság a konkrét kérdésben már állást foglalt, és az OVB döntése ezzel egyező, ezért az Alkotmánybíróság az 5/2005. (I. 13.) OVB határozatot helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 129/H/2005.

Az Alkotmánybíróság 17/2005. (IV. 28.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Országgyűlés alkotmányellenes helyzetet idézett elő olyan illetéksabályok megalkotásával, amelyek kizárják a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét és a védelemhez való jog lényeges tartalmának korlátozását a büntetőeljárás során keletkezett iratok másolataért – a terhelt, a védő és a fiatakorú terhelt törvényes képviselője által – fizetendő illeték előírása útján.

Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2005. december 31. napjáig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 74. § (3) bekezdés b) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (3) bekezdése, valamint a Melléklet IV. Cím 1. pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 10/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendelet 5. § (5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

5. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény 119/B. §-ával összefüggő alkotmányellenes mulasztás megállapítására irányuló eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adására vonatkozó jogi szabályozás alkotmányosságának

vizsgálatára több indítvány érkezett, amelyeket az Alkotmánybíróság egyesített és együttesen bírált el.

1.1. Az egyik indítványozó a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 4/1991. (III. 14.) IM–BM együttes rendelet 5. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A sérelmezett jogszabályhely a következőket rendelte: „A másolatért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel, a törvény mellékletének IV. címében meghatározott összegű illetéket illetékbélyeggel kell megfizetni; az illetékbélyeget lehetőleg arra az íratra kell felragasztani, amelyről másolat készült.”

Az indítványozó álláspontja szerint az 5. § (3) bekezdésben előírt illetékfizetési kötelezettség ellentétes az Alkotmány 57. § (3) bekezdésében biztosított védelemhez való joggal, az 57. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való joggal és annak elemét képező „fegyverek egyenlősége” elvével. Véleményének indoklásában hivatkozott a védelemhez való jogot a büntetőeljárás irataihoz való hozzáférés tekintetében vizsgáló alkotmánybírósági határozatokra [25/1991. (V. 18.) AB határozat, ABH 1991, 414.; 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91.], valamint az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. Cikke 3. pontjának *b)* alpontjára, illetve az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt, és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. Cikke 3. pontjának *b)* alpontjára. Az indítvány kiegészítésében az indítványozó kifejtette, hogy – bár álláspontja szerint az illetékfizetési kötelezettség az illeték mértékétől függetlenül alkotmányellenes – a másolati illeték összegének ötszörösére emelése (1999. január 1-jétől 20 forintról 100 forintra) fokozottan korlátozza a hatékony védelem ellátását.

Az indítványozó szerint a szabályozás formai okokból is alkotmányellenes: sérti az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, amelynek értelmében valamely alapjog közvetlen és jelentős korlátozása csakis törvényben történhet.

1.2. A másik indítványozó ugyancsak a 4/1991. (III. 14.) IM–BM együttes rendelet 5. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az illetékfizetési kötelezettség és az illeték aránytalanul magas összege a terhelt, illetve a védő tekintetében sérti az Alkotmány 57. § (2) bekezdésében meghatározott ártatlanság vélelmét és az 57. § (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jogot; a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló és a magánfél tekintetében pedig az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében biztosított alapvető jogokat a bírói jogvédelemhez, a bíróság előtti egyenlőséghez, a tisztességes eljáráshoz, ezen belül a „fegyveregyenlőség-elvéhez”.

Az indítványozó sérelmezte, hogy mivel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény mellékletének IV. címe nem a büntetőeljárásra vonatkozik, az illetékfizetési kötelezettség teljes mértékben az együttes rendelet 5. § (3) bekezdésén alapul. Így az alapvető jogokat – egyébként szükségtelenül és aránytalanul – korlátozó szabályozás nem törvényben történt, ezért az ellentétes az Alkotmány 8. § (2) bekezdésével is.

Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását indítványozta a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (a továbbiakban: 1973. évi Be.) 119/B. §-ával összefüggésben, mivel a törvény nem tartalmazott „garanciális szabályt arra nézve, hogy a betekintési joggal is érintett hatósági iratoknak mennyi példányban kell rendelkezésre állniuk az eljáró hatóságnál. A törvényi garancia hiánya azt idézi elő, hogy az iratbetekintésre és másolat készítésére jogosultak e jogaikkal az eljárás egyes szakaszaiban élni nem tudnak.” E jogalkotói mulasztás veszélyezteti a „fegyveregyenlőség”, a tisztességes és igazságos eljáráshoz fűződő jog [Alkotmány 57. § (1) bekezdés], valamint a védelemhez való jog [Alkotmány 57. § (3) bekezdés] maradéktalan érvényesülését. Az indítványozó véleményének alátámasztásaként hivatkozott több, a védelemhez való jogot, a tisztességes eljáráshoz való jogot és az állam intézményvédelmi kötelezettségét érintő alkotmánybírósági határozatra is.

1.3. A harmadik indítványozó a 4/1991. (III. 14.) IM–BM együttes rendelet 5. § (3) bekezdésének alkotmányellenességét a védelemhez való jog, valamint az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe foglalt diszkrimináció tilalom megsértésében látta. Álláspontja szerint az illetékfizetési kötelezettség miatt korlátozott a védekezéshez való jog, továbbá a szabályozás diszkriminatív, mivel csak a tehetősebb emberek számára biztosítja, hogy hozzájussanak a másolatokhoz.

1.4. Az indítványok benyújtása után a szabályozás megváltozott. A büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 4/1991. (III. 14.) IM–BM együttes rendeletet a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 10/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 7. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte. Az ítéletátlak és a fellebbviteli ügyészi szervek székhelyének és illetékességi területének megállapításáról szóló 2002. évi XXII. törvény 2. § (6) bekezdése alapján, 2003. július 1-jén hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.). A Be. 605. § (7) bekezdése az 1973. évi Be.-t hatályon kívül helyezte.

Mivel a büntetőeljárás irataiból másolat adására vonatkozó hatályos szabályozás lényegileg megegyezik a korábbival, az indítványozók – a sérelmezett jogszabályként most már az R. 5. § (5) bekezdését megjelölve – fenntartották álláspontjukat. Az 1973. évi I. törvény 119/B. §-ával összefüggő alkotmányellenes mulasztást sérelmező indít-

ványozó nyilatkozatában viszont már nem jelölte meg a Be. hasonló hiányosságát.

1.5. Újabb indítványozó a Be. 74. § (3) bekezdés *b)* pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Indítványában – az Alkotmány rendelkezéseinek pontos megjelölése nélkül – azt állította, hogy a törvény előtti egyenlőséget, valamint a védelemhez való jogot sérti, és súlyosan diszkriminatív az, hogy a Be. 74. § (3) bekezdés *b)* pontja alapján a terhelt és a [kirendelt] védő csak akkor jut illetékmentesen az iratmásolathoz, ha a terhelt személyes költségmentességben részesült. Álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott az Egyezmény 6. cikke 3. pontjának *b)* alpontjára.

1.6. Másik indítványozó az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (3) bekezdésének, a Melléklet IV. címe 1. pontjának és az R. 5. § (5) bekezdésének vizsgálatát kérte. Álláspontja szerint ez a szabályozás ellentétes az Alkotmány 57. § (1) és (3) bekezdésével; véleményének alátámasztásaként a 6/1998. (III. 11.) AB határozatra (ABH 1998, 91.) hivatkozott. Ugyanakkor indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítson meg alkotmányellenes mulasztást az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (2) bekezdésével, valamint 62. § (1) bekezdésével összefüggésben. Álláspontja szerint a védelemhez való jog alkotmányellenes korlátozása és a fegyverek egyenlőségének sérelme arra vezethető vissza, hogy az Országgyűlés az illeték-törvény megalkotásakor nem tette lehetővé, hogy a terhelt és a védő illetékmentesen vagy illetékfeljegyzési jog mellett jusson a büntetőeljárás iratok másolatához.

2. Az Alkotmánybíróság az eljárásban megkereste az igazságügy-minisztert és a legfőbb ügyészt.

II.

Az indítványozók által megjelölt, illetve az indítványok elbírálásánál figyelembe vett jogszabályi rendelkezések a következők:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(2) A Magyar Köztársaságban senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személyeket az eljárás minden szakaszában megilleti a védelem joga. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.”

„70/I. § Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jogvédelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.”

2. A Be. rendelkezései:

„70/B. § (1) Az eljárás során keletkezett iratról – ideértve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is – az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére a (2)–(7) bekezdés szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki.

(2) A nyomozás befejezéséig a gyanúsított, a védő, a fiatalok törvényes képviselője, a sértett és képviselője másolatot kaphat a szakvéleményről, valamint az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelenlétüket e törvény lehetővé teszi; az egyéb iratról pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti. A sértett a nyomozás során keletkezett más iratokról a tanúkenti kihallgatását követően kaphat másolatot.

(3) A feljelentő részére – ha nem a (2) bekezdésben felsoroltak valamelyike – csak a feljelentésről adható másolat.

(4) Ha a terheltnek a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatására, a védő kirendelésére, illetőleg meghatalmazására az irat keletkezését követően került sor, a (2) bekezdés szerinti iratról másolat kiadására a terhelt az első kihallgatására történő idézés kézbesítésétől, a védő a kirendelésről szóló határozat kézbesítésétől, illetőleg a meghatalmazás benyújtásától fogva jogosult.

(5) A nyomozás befejezését követően

a) a terhelt, a védő és a fiatalkorú törvényes képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 193. § (1) bekezdése alapján jogosult,

b) a sértett és képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 229. § (2) bekezdése alapján jogosult.

(6) A bírósági eljárásban a vádlott, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, a sértett, a magánvádló, a magánfél és a felsoroltak képviselője részére – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a másolat kiadása nem korlátozható.

(7) Az egyéb érdekelt és képviselője részére az iratokból az őt érintő körben adható másolat. A tanú részére a vallomását tartalmazó jegyzőkönyvről, illetőleg jegyzőkönyvrészről adható másolat.”

„74. § (3) Ha a terhelt a jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a bűnügyi költséget előreláthatóan nem tudja megfizetni, és ezt a külön jogszabályban meghatározott módon igazolta, a terhelt vagy védője kérelmére a bíróság, illetőleg az ügyész határoz arról, hogy a terhelt részére személyes költségmentességet engedélyez. A személyes költségmentesség engedélyezése esetén

a) a terhelt kérelmére a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság védőt rendel ki [48. § (2) bek.],

b) terhelt és kirendelt védője számára a büntetőügy iratairól kért másolat egyszeri kiadása illetékmentes,

c) a kirendelt védő díját és igazolt készkiadását az állam viseli.”

„451. § A törvényes képviselő az ügy iratait a nyomozás befejezése után megtekintheti. A nyomozás során is megtekintheti az olyan eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett. Egyébként a törvényes képviselő jelenléti, észrevételezési, felvilágosításkérési, indítványtételi, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.”

3. Az R. rendelkezése:

„5. § (5) Ha a terhelt nem részesült személyes költségmentességben, illetőleg, ha az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) másként nem rendelkezik, az Itv. mellékletének IV. címében meghatározott összegű illetéket kell megfizetni.”

4. Az Itv. rendelkezései:

„37. § (3) A bíróság, valamint büntető ügyben a nyomozó hatóság által készített iratmásolat illetékére – ha e törvény másként nem rendelkezik – a melléklet IV. címében foglaltak az irányadók.”

„52. § (1) A kizárólag magánvád alapján folyó eljárásban a feljelentés illetéke 5000 forint, a fellebbezés illetéke 6000 forint, a perújítási kérelem és a felülvizsgálati indítvány illetéke 7000 forint.

[...]

(4) Nem kell illetéket fizetni az eljárásnak abban a szakaszában, amelyben a vádat az ügyész képviseli.”

„53. § (1) Ha a büntetőeljárás során polgári jogi igényt érvényesítenek, csupán az igény bejelentésére és a fellebbezésre kell ezen a címen illetéket fizetni. Ezt az illetéket – a polgári peres eljárásra vonatkozó illetékszabályok szerint – a büntetőeljárás illetékén felül kell megfizetni.

(2) A büntetőeljárással összefüggésben az állammal szemben felmerült kártalanítási igény érvényesítése iránti eljárás illetékére a polgári peres eljárás illetékére vonatkozó szabályok az irányadók.”

„54. § (1) Ha a kérelmet nem nyomban a tárgyalás befejeztével szóban, vagy nem a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása alatt terjesztették elő, 2000 forint illetéket kell fizetni:

a) a szabadságvesztés, a közérdekű munka végrehajtásának megkezdésére irányuló halasztás, illetve a közérdekű munka félbeszakítása iránti kérelem,

b) a pénzbüntetés, a pénz-mellékbüntetés, az államot illető bűnügyi költség, az elkobzás alá eső érték, a vagyoni előny, vagy rendbíróság megfizetésére irányuló halasztás, illetve részletfizetés iránti kérelem esetében.

(2) A kegyelmi, valamint a bírósági mentesítés iránti kérelem illetéke 5000 forint.

(3) Vagyoni jellegű joghátrány elengedése iránt az igazságügy-miniszterhez előterjesztett kérelem illetéke az elengedni kért tartozás 1%-a, de legalább 5000 forint, legfeljebb 20 000 forint.”

„56. § (3) Illetékmentes az eseti gondnok és az ügygondnok részére a bíróság által készített jegyzőkönyv- vagy egyéb iratmásolat.”

„57. § (2) Illetékmentes a büntető ügyekben:

a) az 52. § (1) bekezdésében megjelölt eljárásban a terhelt és a védő fellebbezése, perújítási kérelme és felülvizsgálat iránti indítványa;

b) az 52. § (1) bekezdésében megjelölt eljárás, ha az eljárást a személyes meghallgatás megkezdése előtt a bíróság megszünteti, illetve ha az eljárás megszüntetésére kegyelem folytán kerül sor;

c) az 54. § (2) bekezdésében említett kérelem, ha azt az elítélt vagy a védő nyújtotta be;

d) a személyes költségmentesség engedélyezése iránti eljárás.”

„59. § (1) Akit illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.”

„62. § (1) A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg:

[...]

c) a bűncselekményből – ide nem értve a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kárt –, valamint a szabálysértésből származó kár megtérítése iránti igény esetén;

[...]

d) a büntetőeljárással összefüggésben az állammal szemben felmerült kártalanítási igény érvényesítése iránt indított perben;”

„Melléklet a törvény 29. § (4) bekezdéséhez az egyes államigazgatási eljárások külön illetékéről”

„IV. A másolat és kivonat illetéke

1. Az államigazgatási eljárásban készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolat, illetőleg kivonat illetéke – ha e Melléklet kivételt nem tesz – oldalanként magyar nyelvű másolat esetében 100 forint, idegen nyelvű másolat esetében 300 forint. A nem hitelesített fénymásolat illetéke oldalanként 100 forint.”

5. Az Egyezségokmány rendelkezése:

„14. Cikk 3. Az ellene emelt vád elbírálásakor mindenkinek teljes és egyenlő joga van legalább a következő biztositókra:

[...]

b) megfelelő idővel és lehetőséggel rendelkezzen védelme előkészítésére és az általa választott védővel való érintkezésre;”

6. Az Egyezmény rendelkezése:

„6. Cikk 3. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van – legalább – arra, hogy

[...]

b) rendelkezzen a védekezésének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel;”

III.

Az Alkotmánybíróság döntésének megalapozásaként áttekintette az illetékfizetési kötelezettség, valamint a bűnügyi költség szabályozásának alkotmányosságával összefüggő korábbi megállapításait. A védelem funkcióját ellátó eljárási szereplők helyzetének megítélésénél figyelembe vette a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogról kialakított gyakorlatát, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogából levonható, a vizsgálat szempontjából releváns következtetéseket.

1. Az illetékfizetési kötelezettség előírásának alkotmányos alapját az Alkotmány 70/I. §-a teremti meg. A büntetőeljárási iratok másolatáért fizetendő illeték az eljárási illetékek egyike, amely a hatóságok eljárásával, illetőleg szolgáltatásával keletkező és a költségvetést terhelő kiadásokat hivatott részben vagy egészben ellentételezni.

Egyik indítványozó sem hivatkozott az illetékek törvényi megállapítása alapjául szolgáló alkotmányi rendelkezésre, a vagyoni és jövedelmi viszonyokkal arányos közteherviselési kötelezettséget megállapító 70/I. §-ra. A jelen ügyben azonban az indítványozók által megjelölt alkotmányi rendelkezéseket, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogot, a 70/I. §-ban megfogalmazott kötelezettségre visszavezethető illetékfizetési kötelezettséggel kell összemérni. Az Alkotmánybíróság ezért kitért az Alkotmány 70/I. §-ának értelmezésére is.

Az illetékfizetési kötelezettséget, illetve az illetékfizetés alóli mentességek és kedvezmények kérdéseit vizsgáló

határozatok közül a jelen eljárásban elsősorban azok relevánsak, amelyek az illeték és az Alkotmány 70/I. §-ban meghatározott közteherviselési kötelezettség, illetve az illeték és az 57. § (1) bekezdésben meghatározott bírósághoz fordulás jogának összefüggéseit fejtik ki.

Az illetékfizetési kötelezettség az egyén számára a közteherviselés része, amely közjövédelmet, az állami funkciók teljesítésének anyagi fedezeteként állami bevételt biztosít. Az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította: az Alkotmány 70/I. §-a nem rendelkezik arról, hogy az állam milyen jogcímen írhat elő fizetési kötelezettséget; ezért a törvényalkotó nagy szabadsággal rendelkezik a tekintetben, hogy a közteherviselési kötelezettség kiindulópontjaként milyen gazdasági forrást választ és ennek alapján mit jelöl ki a közteher tárgyának. A 70/I. §-ból csak az következik, hogy a közterhekhez való hozzájárulást arányosan, a jövedelem és a vagyon mértékéhez viszonyítva lehet megállapítani. Az arányosság általános követelménye, az arányos közteherviselés elve azonban nem zárja ki, hogy a jogalkotó adott esetben az illeték mértékét tételen, egy összegben határozza meg. [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281.; 66/B/1992. AB határozat, ABH 1992, 735, 737.; 821/B/1990. AB határozat, ABH 1994, 481, 487.; 620/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 539, 540–541.; 44/1997. (IX. 19.) AB határozat, ABH 1997, 304, 306–307.; 522/D/1992. AB határozat, ABH 2001, 755, 758.]

Mivel a jogalkotónak a közbefizetések szabályozásában meglehetősen tág a mérlegelési lehetősége, így széles körű szabadsága van az illetékeket előírni, az illeték tárgyát, alapját és mértékét megállapítani. Az Alkotmánybíróság nem jogosult a jogalkotói mérlegelés, és ennek megfelelően a törvényi szabályozás pénzügyi, jogi, gazdaságpolitikai alapjainak célszerűségi szempontú felülvizsgálatára; hatáskörébe kizárólag annak ellenőrzése tartozik, hogy a jogalkotó mérlegelési jogának gyakorlása során nem került-e ellentétbe az Alkotmány valamely rendelkezésével. A jogalkotás szabadságának határait természetesen ezen a területen is megszabják az alkotmányos alapjogokból adódó korlátok. (574/B/1996. AB határozat, ABH 1996, 628, 629.; 1106/B/1997. AB határozat, ABH 2003, 1018, 1021.)

Az Alkotmány 57. § (1) bekezdése és az eljárási illetékek összefüggését az Alkotmánybíróság több – a polgári eljárást érintő – határozatában vizsgálta. E határozatokban rögzítette: az 57. § (1) bekezdésből nem következik, hogy az igazságszolgáltatással kapcsolatos működési költségek és a felek oldalán felmerülő kiadások nem háríthatók a felekre. Ugyanakkor az Alkotmány 8. § (1) bekezdéséből levezetett intézményvédelem [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302.] következményeként az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből az államnak nemcsak az a kötelezettsége folyik, hogy bírói utat biztosítson a személyek jogvitái esetére, hanem az is, hogy a bírósághoz fordulást valóságosan lehetővé tegye. Ehhez tartozik, hogy az igazságszolgáltatás igénybevételéhez szükséges, a perrel

kapcsolatos kiadásokra is kiterjedő támogatási rendszert kell kiépítenie. (1074/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 452, 453–454.)

A polgári eljárási jogi szabályok alkotmányosságának vizsgálata kapcsán az Alkotmánybíróság kifejtette: a bírósági eljárási illeték a perköltség része, a perköltség fogalmának és feltételeinek – rendezése szabályainak – meghatározásánál a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg (1518/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 570, 571.). A perköltség szabályozása akkor hozható az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével kapcsolatba, ha valamelyik személyi kör számára a bírói út igénybevétele a költségviselési szabályok miatt lehetetlenné válik. (181/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 588, 589.; 1074/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 452, 454.; 574/B/1996. AB határozat, ABH 1996, 628, 629.; 539/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 734, 735.; 1106/B/1997. AB határozat, ABH 2003, 1018, 1023.)

2. A büntetőeljárásban az eljárási illeték mint készkiadás a büntügyi költség [Be. 74. § (1) bekezdés] része.

Az Alkotmánybíróság a büntügyi költség előlegezésével, illetve viselésével összefüggő eljárási szabályok alkotmányosságának vizsgálata kapcsán a 401/B/1992. AB határozatban kifejtette: az állam büntető hatalmát gyakorló büntető és igazságszolgáltatási szervezet fenntartásának és működtetésének költsége – tekintettel arra, hogy ez az állam alkotmányos kötelezettsége – közteher, így mint általános büntügyi költséget az állami költségvetés, közvetve az egész társadalom viseli. A büntetőeljárás akadálytalan lefolytatásának biztosítása érdekében az egyes ügyekben felmerülő költséget az állam nyomban előlegezi, amint annak szükségessége felmerül. A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt a terhelti pozícióba került személynek azonban részben az eljárási jogok gyakorlásával összefüggésben, részben a személyes részvétel kötelezettsége következtében merülhetnek fel költségei. A döntés szerint nem sérti a bíróság előtti egyenlőség elvét és nem jelent alkotmányellenes megkülönböztetést, hogy a kirendelt védő költségeit az állam előlegezi, a meghatalmazott védő költségeit azonban a terhelt. Sőt, a kirendelt védő munkadíjának és készkiadásának állam általi előlegezése nyújt anyagi alapot éppen a jogegyenlőség megteremtéséhez, az esélyegyenlőtlenségek kiküszöböléséhez, így a védelem jogának érvényesüléséhez. (ABH 1994, 528, 529–531.)

A büntügyi költség viselésére vonatkozó szabályozás alkotmányossági vizsgálata során a 34/B/1996. AB határozat a magánvádlót terhelő büntügyi költséggel összefüggésben kifejtette: a magánvádra üldözendő bűncselekmények miatti eljárás megindítását és lefolytatásának szorgalmazását a törvény a sértettre bízta. A sértett magánvádlói kezdeményezésére a bíróság az eljárást megindítja, a vádképviselő körében a sértett gyakorlatilag a közvádló vádképviselői jogaival azonos jogokat gyakorol. Kíváncsi, hogy a sértett a magánvádlói jogokat meg gondoltan

és indokolt esetben gyakorolja; a megalapozatlan vádemelés a bíróság terheinek felesleges növeléséhez és az igazságszolgáltatás költségeinek szükségtelen emelkedéséhez vezet. Ennek ösztönzője az akkor kifogásolt szabály: a magánvádlónak viselnie kell azon költségek egy részét, amelyeket indokolatlan fellépése okozott. (ABH 2001, 849, 853.)

3. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogállami büntetőeljárásnak korlátozhatatlan minősége az eljárás tisztességes volta, amelynek lényeges eleme a terhelt védelemhez való jogának hatékony érvényesülése.

A tisztességes eljáráshoz való jog mint korlátozhatatlan alkotmányos alapjog, komplex védelmet nyújt a terhelt számára [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABK 2004. május, 363, 371.]. A 6/1998. (III. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) kialakított elvi álláspont szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Az Alkotmánybíróság eljárásában azonban csupán a tisztességes eljárás megkövetelte általános ismérvek megállapítására van lehetőség. (ABH 1998, 91, 95.)

Az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint az Alkotmány 57. § (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jog a terhelt és a védő jogaiban ölt testet. A terheltnek joga van ahhoz, hogy saját magát védje, és ahhoz is, hogy választása szerinti védőt vegyen igénybe. A védelemhez való jog alkotmányos megítélése csakis a terhelt és a védő jogainak együttes szemlélete alapján lehetséges. (Abh., ABH 1998, 91, 93.)

Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban a hatékony és megfelelő felkészülést biztosító védelemhez való jognak, valamint – ezzel összefüggésben – a tisztességes eljárásnak a fegyverek egyenlősége elvében megnyilvánuló követelményeit az államtitkot, illetve szolgálati titkot tartalmazó büntetőeljárási iratok megismerését és birtoklását korlátozó szabályozás tekintetében vizsgálta.

Az Alkotmánybíróság leszögezte: „A védekezéshez szükséges adatok birtoklása a másolatok készítésére és azok elvitelére, vagyis a bíróságon kívüli használatára is kiterjed. A védelem hatékonysága nemcsak a vádirat, hanem minden, az ügyész és a bíróság rendelkezésére álló irat tekintetében, éppen a védelemre való felkészülés biztosítása érdekében megköveteli, hogy azokat a terhelt és a védő ne csak a bíróságon, a hatóság által használt példányt használva, tanulmányozhassa, hanem azokról kizárólagos használatára szolgáló másolatot kapjon, és azt magával is vihesse.” (ABH 1998, 91, 95.)

Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban fejtette ki először, hogy a tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a „fegyverek egyenlősége”. Az elv a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson, és állást

foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen. A fegyverek egyenlőségének feltétele, hogy az ügyben releváns adatokat a vád, illetve a terhelt és a védő ugyanolyan teljességben és mélységben ismerhessék meg. Itt érintkezik a tisztességes eljárás elve a védelemhez való jog hatékonyságának és a védelemre való felkészülés kellő idejének és eszközeinek követelményével. (ABH 1998, 91, 95–96.) Az Alkotmánybíróság megállapította: „A védelemhez való jog és a fegyverek egyenlősége [...] az összes olyan dokumentum birtoklására és szabad használatára kiterjed, amellyel a vád is rendelkezik.” (ABH 1998, 91, 100.)

4. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban rámutatott, hogy az Egyezségokmány és az Egyezmény gyakorlata az iratbetekintés jogának határát úgy húzta meg, hogy abba a dokumentumok szabad birtoklása is beleérthető. „Csakis a hivatalbóli kézbesítés vonatkozásában utasította ugyanis el mind az Egyezségokmány tekintetében az Emberi Jogi Bizottság, mind pedig az Emberi Jogok Európai Egyezménye tekintetében az Emberi Jogok Európai Bírósága azokat a követeléseket, amelyek a vád által használt – a vádiraton túlmenő, egyéb – dokumentumok hivatalbóli kézbesítését követelték a védelem részére (O.F. vs. Norway, B 158/1983, § 5.5., illetve Kremzow-ügy, 21 September 1993, Sériés A 268-B), azaz az iratok kérelemre történő rendelkezésre bocsátása az egyezmények védelmi körén belül marad.” (ABH 1998, 91, 96.)

Az Emberi Jogok Európai Bírósága számos határozatában kifejtette: a fegyverek egyenlőségének elve – mint a tágabb értelemben vett tisztességes eljárás egyik eleme – „tisztességes” egyensúlyt kíván meg a felek között. Mind-egyik félnek megfelelő lehetőséget kell kapnia arra, hogy az ügyében olyan feltételek között járjon el, amelyek nem hozzák őt az ellenfelével szemben hátrányos helyzetbe. A fegyverek egyenlőségének elve nem függ attól, hogy az eljárási egyenlőtlenségből származik-e további kimutatható sérelem; a védelem számára az a lényeg, hogy megkapjon minden olyan adatot, dokumentumot, amelyek birtokában megalapozottan tudja mérlegelni a továbbiakban szükséges lépéseket. [Így például: Eur. Court H.R., Bulut v. Austria judgment of 22 February 1996, Reports 1996-II; Eur. Court H.R., Foucher v. France judgment of 17 February 1997, Reports 1997-II.; Eur. Court H.R., Kuopila v. Finland judgment of 27 April 2000; Eur. Court H.R., Josef Fischer v. Austria judgment of 17 January 2002]

A Bíróság gyakorlata szerint az Egyezmény 6. cikk 3. pontjában biztosított védelemhez való jog a 6. cikk 1. pontjában általánosságban megfogalmazott tisztességes eljáráshoz való jog különös aspektusa, így a két rendelkezés együttes vizsgálata indokolt [Eur. Court H.R., Foucher

v. France judgment of 17 February 1997, Reports 1997-II; Eur. Court H.R., Kuopila v. Finland judgment of 27 April 2000]. A büntetőeljárási dokumentumok megismerésével kapcsolatos ügyekben a Bíróság nem foglalkozott külön az olyan belső szabályozással, amely a másolatok megszerzését a védelem saját költségén teszi lehetővé.

IV.

Az indítványok részben megalapozottak.

A.

Az Alkotmánybíróság első lépésként a szabályozás formai alkotmányosságának kérdésében foglalt állást. Megállapította, hogy az illetéktérítési kötelezettséget nem az indítványozók által kifogásolt R. 5. § (5) bekezdés, hanem az Itv. 37. § (3) bekezdése keletkezteti, aminek következménye, hogy a sérelmezett rendelkezés megsemmisítése nem eredményezné az illetéktérítési kötelezettség megszűnését. A büntetőeljárási iratokból másolat adásáért megállapított illetéktérítési kötelezettséget tehát törvény szabályozza, így a szabályozási szint tekintetében nem állapítható meg az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének sérelme.

A polgári eljárási illetékek szabályozási módjának alkotmányosságát érintő döntésében az Alkotmánybíróság kifejtette: „nem sérti a jogbiztonságot, hogy a bírósági eljárási illetékeket [...] nem a bírósági eljárásokat szabályozó Pp., hanem az Itv. tartalmazza. A teljes jogrendszer átfogó illetékkódex – az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – maradéktalanul eleget tesz a jogbiztonság [...] követelményeinek. Az Itv. megalkotását – a törvényjavaslatához fűzött indoklás szerint – éppen az indokolta, hogy a korábbi törvényi és miniszteri rendeleti – kétszintű – szabályozás nem volt összhangban az állami pénzügyekről, valamint a jogalkotásról szóló törvény követelményeivel, miszerint adókat, adó jellegű kötelezettségeket, s így az illetékeket is teljes körűen törvényben kell szabályozni.” (268/B/1999. AB határozat, ABH 2003, 1099, 1102.)

Az Itv. 37. § (3) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy a büntető bíróság és a nyomozó hatóság által készített másolatért illetéket kell fizetni; az illeték mértékére pedig az egyes államigazgatási eljárások külön illetékét szabályozó mellékletben meghatározott összegek „az irányadók”. Kétségtelen, hogy az R. 5. § (5) bekezdése nem jelöli meg pontosan az illetéktérítést megalapozó törvényi rendelkezést, azaz nem hivatkozik az Itv. 37. § (3) bekezdésére, hanem csupán általánosságban utal a terhelt Be.-n alapuló személyes költségmentességére, illetve az Itv.-ben meghatározható kivételekre. Ebből azonban nem következik, hogy a büntetőeljárási iratokból készített másolattal kapcsolatos illetéktérítési kötelezettséget nem a törvény, hanem az együttes miniszteri rendelet keletkezteti. Az Itv. e tekintetben megfelelően értelmezhető és alkalmazható szabályt tartalmaz.

Az R. 5. § (5) bekezdésének és az Itv. 37. § (3) bekezdésének összevetéséből adódó egyik kérdés lehet azonban, hogy van-e törvényi alapja a bíróság és a nyomozó hatóság mellett a büntetőeljárás harmadik hatósági szereplője, az ügyész/ügyészség által készített másolatért fizetendő illetéknek.

Az 1973. évi Be. II. fejezete „A büntető ügyekben eljáró hatóságok”, a fejezet I. címe pedig „Az eljáró hatóságok” elnevezés alatt rendelkezett a nyomozó hatóságról, az ügyészről és a bíróságról. A nyomozó hatóságra vonatkozó szabályok között megállapította, hogy általános nyomozó hatóság a rendőrség és az ügyészség [1973. évi Be. 16. § (2) bekezdés]. A Be. a „hatóság” szót már nem alkalmazza gyűjtőfogalomként, hanem minden rendelkezésében felsorolja a bíróságot, az ügyészt, illetve a nyomozó hatóságot.

Ebből a kodifikációs technikai változásból (amely mögött az eljárási modellt, illetve az eljárási funkciókat érintő hangsúlyeltolódások állnak) nem következik a büntetőeljárás „hatóságai” által készített másolatokért törvényben előírt illetékfizetési kötelezettség módosulása. Az Itv. 37. §-ának (3) bekezdése alapján a büntetőeljárás során adott másolatért – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – illetéket kell fizetni, akár a bíróság, akár az ügyész/ügyészség, akár pedig a nyomozó hatóság adja a másolatot.

Erre lehet következtetni a Be. szabályaiból is. A Be. 70/B. § (1) bekezdése értelmében az eljárás során keletkezett iratról „az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság”, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban résztvevő személyek kérelmére másolatot ad ki. Ez csak a személyes költségmentesség esetén illetékmentes [Be. 74. § (3) bekezdés *b*) pont], illetve tárgya az illetékfeljegyzési jognak [Be. 343. § (3) bekezdés *b*) pont].

A törvényalkotó az ügyész/ügyészség tekintetében nem hozta összhangba az Itv. 37. § (3) bekezdését a Be.-nek az eljáró hatóságok megnevezésében megváltozott fogalmi rendszerével. Ebből a jogalkotói mulasztásból azonban nem következik olyan alkotmányellenes helyzet, amely az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének sérelmét jelentené.

B.

Az Alkotmánybíróság megállapította: a törvényalkotó mulasztása következtében a hatályos szabályozás a terhelt és a védő, illetve a fiatakorú terhelt törvényes képviselője tekintetében alkotmányellenes, mivel sérti az Alkotmány 57. § (1) bekezdése és a 2. § (1) bekezdése egymásra vonatkoztatásával megállapított tisztességes eljáráshoz való jogot, ezen belül a fegyverek egyenlősége követelményét, továbbá szükségtelenül korlátozza az Alkotmány 57. § (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jogot.

1. A Be., az Itv. és több miniszteri rendelet szabályainak összevetése eredményeként a védelem funkciójában lévő személyek (terhelt, védő, a fiatakorú terhelt törvényes képviselője) helyzete a másolatokkal kapcsolatos il-

letékfizetési kötelezettség tekintetében a következőképp választható fel:

a) A személyes költségmentesség engedélyezése esetében a terhelt és a kirendelt védő számára a büntetőügy iratairól kért másolat egyszeri kiadása illetékmentes. [Be. 74. § (3) bekezdés *b*) pont; 9/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendelet a személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntetőeljárásban]

b) A kirendelt védő igazolt készkiadásait, így a másolási költségeket is az állam előlegezi. A másolás költsége – értelemszerűen és kizáró rendelkezés hiányában – magába foglalja a másolatért fizetett illeték összegét is. A kirendelt védő készkiadásait, így a másolás költségét az a hatóság előlegezi, amelynek eljárása során a költség felmerült. A kirendelt védő tehát – ha a terhelt nem részesül személyes költségmentességben – köteles az illetéket leróni a másolatért, azonban igazolt készkiadásként annak megtérítését kérheti attól a hatóságtól (nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság), amelyik a másolatot kiadja. [7/2002. (III. 30.) IM rendelet a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről; 21/2003. (VI. 24.) IM–BM–PM együttes rendelet a bűnügyi költségek előlegezéséről]

c) Az előző pontokból következően az iratok másolatának illetéke a bűnügyi költség viseléséről való döntésig (Be. 338–339. §) mindenképpen terheli:

- a terheltet, ha nem részesül személyes költségmentességben,
- a meghatalmazott védőt (eképpen tehát a terheltet), függetlenül attól, hogy az eljárásban kötelező-e a védelem vagy sem,
- a fiatakorú terhelt törvényes képviselőjét, akinek jogai az eljárásban egyébként kötelezően részt vevő védőével azonosak.

2. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is megerősíti az Abh.-ban kifejtett azon álláspontját, hogy a büntetőeljárás iratok megismerésének és birtokolásának lehetősége a védelem azon jogai közé tartozik, amelyeket a tisztességes eljárásban mindenképpen biztosítani kell. A védelem hatékonysága megköveteli, hogy a megfelelő felkészülés érdekében a terhelt és a védő minden, az ügyész és a bíróság rendelkezésére álló iratról kaphasson másolatot. A védelemhez való jog és a fegyverek egyenlőségének elve az összes olyan dokumentum birtoklására és szabad használatára kiterjed, amellyel a vád is így rendelkezik. A terhelt és a védő jogának korlátozása az iratmásolatok szabad birtoklása és használata tekintetében alkotmányellenes, ha a vád ugyanazokat az iratokat korlátozás nélkül birtokolhatja és használhatja (ABH 1998, 91, 95–96.).

A büntetőeljárás iratok másolatának illetékhez kötése a büntető hatalom konkrét működési költségei egy részének áthárítása a terheltekre és a védőre. Mint minden eljárási illetéknek, ennek is az a rendeltetése, hogy az állam ellentételezze a hatóságok eljárásával keletkező kiadások egy ré-

szét, továbbá hogy racionális keretek közé szorítsa a magánszemélyek joggyakorlását.

Az illeték előírása azonban, függetlenül egyrészt a védelem funkcióját ellátó személyek tényleges vagyoni és jövedelmi viszonyaitól, másrészt az illeték nagyságától, mindenképpen hátrányos a védelem szempontjából. Önmagában az illetékfizetési kötelezettség szükségképpen pénzbeli, anyagi korlátot jelent a védelem számára abban, hogy a felkészülés hatékony és megfelelő eszközként az iratokat megszerezze, birtokolja és használja. A korlátozás, illetve a potenciális hátrány adott esetben – a megfizetendő illeték összegének nagyságától és a védelem anyagi lehetőségeitől függően – el is lehetetlenítheti a hatékony felkészülést.

A védelemhez való jog kiemelkedően fontos, de nem korlátozhatatlan alapjog; az e jogot korlátozó rendelkezések alkotmányosságát az Alkotmány 8. § (1)–(2) bekezdése keretében kialakított általános alapjogi, ún. szükségesség-arányosság teszt alapján kell megítélni [41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABH 2003, 430, 438–439.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABK 2004. május, 363, 371.].

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha azt másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, avagy egyéb alkotmányos érték védelme, illetve valamilyen alkotmányos cél indokolja, továbbá, ha a védelem, illetve a cél más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához az is szükséges, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményének; az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok, nyomós közérdek nélkül történik, ha tehát – valamely más alapvető jog vagy alkotmányos cél érdekében – nem elkerülhetetlenül szükséges, továbbá, ha szükséges is, a korlátozás által okozott jogsérelem az elérni kívánt célhoz képest aránytalan.

Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben tehát mindekelőtt arról kellett állást foglalnia, hogy az Alkotmány 70/I. §-ban megfogalmazott arányos közteherviselés, az állami feladatok költségeihez való arányos hozzájárulás alkotmányos indoka lehet-e annak, hogy a védelemhez való jog egyik, mindenképpen biztosítandó tartalmi elemét a törvényalkotó fizetési kötelezettséggel korlátozza.

A bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás az állam olyan funkciói közé tartoznak, amelyeknek anyagi fedezetét hagyományosan a közteherviselés biztosítja. A büntető igény érvényesítésének alkotmányos kötöttségei és sajátosságai, mint az állami szervek működésére irányadó legalitás és a hivatalbóliság elve, az igény érvényesítésének államot terhelő kockázata, a büntetőeljárás eszközrendszerének jogkorlátozó jellege [v.ö.: 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 85.; 42/1993. (VI. 30.) AB határozat,

ABH 1993, 301, 303–305.], valamint a büntetőeljárás magánszemélyeinek, különösen a terheltnek törvényileg korlátozott rendelkezési joga [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABK 2004. május, 363, 371.] azonban azzal a következménnyel járnak, hogy a törvényalkotó alkotmányosan jóval korlátozottabban jelölheti ki a büntető felelősségre vonás rendjét a közjövdelem gazdasági forrásaként. Bár az Alkotmány rendelkezéseiből nem vezethető le annak tilalma, hogy a büntető ügyekben a törvényalkotó illetékfizetési kötelezettséget állapítson meg, a büntető igény érvényesítésének folyamatában valójában igen szűk az állam mozgástere abban, hogy a büntető igazságszolgáltatást megterhelje eljárási illetékekkel, azaz a büntetőeljárásban részt vevő személyek joggyakorlásának feltételeként anyagi ellenszolgáltatást írjon elő.

Az Alkotmánybíróság megállapította: az Alkotmány 70/I. §-án alapuló arányos közteherviselés kötelezettsége nem tekinthető olyan kényszerítő oknak, ami indokolja, hogy az állam büntető hatalmával szemben az egyént védő eljárási alapjogok érvényesülését az állam illetékfizetési kötelezettség teljesítésétől tegye függővé. A büntető hatalom gyakorlása a konkrét ügyekben, a bűnüldözés és igazságszolgáltatás működtetésének kötelezettsége a társadalmat terheli. A működési költségek egy részének áthárítása a büntető felelősség jogerős eldöntése után a bünyügyi költség viselésének szabályai alapján lehetséges. A büntetőeljárás folyamatában a védelmet megillető alkotmányos alapjogok gyakorlásának illetékhez kötése azonban olyan korlátozás, amelyet sem más alapjog védelme, sem pedig az arányos közteherviselés, a közjövdelemekhez való hozzájárulás alkotmányos kötelezettsége nem tesz szükségessé.

Amennyiben a terhelt, a védő, illetve a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője úgy ítéli meg, hogy a felkészüléshez az iratmásolatok birtoklására és használatára van szükség, úgy ezek megszerzése nem köthető ahhoz, hogy képes-e a másolatért az illetéket megfizetni. Minél nagyobb a büntetőeljárásban keletkezett iratok mennyisége, annál fontosabb lehet az iratok személyes birtoklása és használata, ugyanakkor a másolandó iratmennyiséggel együtt növekvő mértékű illeték megfizetésének kötelezettsége fokozottan akadályozza a megfelelő felkészülés lehetőségét. Nem csupán a védelem „kényelmét” szolgálja, hanem a védelemhez való jog tényleges érvényesülésének feltétele az, hogy a védelem szereplői, amennyiben ezt kéri, illetékfizetési kötelezettség nélkül juthassanak az iratok másolatához. A másolati illeték előírása tehát a védelemhez való jog alkotmányos cél által nem indokolt, így szükségtelen korlátozása.

A másolatok illetékkel terhelésének egyenes következménye a fegyverek egyenlőségének sérelme is. A fegyverek egyenlősége nem csupán azt kívánja meg, hogy a védelem minden, a vád és a bíróság rendelkezésére álló iratot, adatot megismerhessen, hanem azt is, hogy a védelem anyai a felkészülés során ne legyenek a feltétlenül szükségesnél nehezebb helyzetben. Az iratmásolat illetéke nem csupán azért sérti a fegyverek egyenlőségét, mert a köz-

vádloői funkciót ellátó ügyészség, mint személyes költségmentességet élvező költségvetési szervezet [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] „ingyen” birtokolja az eljárás iratait, hanem azért, mert a másolat megszerzésének ellenértékéhez kötése oda vezethet, hogy a védelem az íratmásolatok nélkül, alkotmányos cél által egyáltalán nem indokolható okból, a vádnál lényegesen kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja csak betölteni a funkcióját.

A védelemhez való jog szükségtelen, ezért alkotmányellenes korlátozását nem ellensúlyozza a személyes költségmentesség keretében a terhelt és a védő számára az íratmásolat egyszeri kiadásának illetékmentessége. Nem a terhelt alacsony jövedelme és vagyontalansága, hanem a védelemhez való jog hatékony érvényesülésének követelménye zárja ki, hogy a közteherviselés alkotmányos kötelezettségére hivatkozva a törvényalkotó illetékkel terhelje – nehezítse vagy akadályozza – a védelem funkciójában lévő személyek számára a másolathoz jutást. Abban a körben, amelyben a védelem szereplői számára a törvényalkotó lehetővé teszi a büntetőeljárás iratok másolatának megszerzését, mindenki számára egyenlő feltételeket kell biztosítani, függetlenül a tényleges jövedelmi, vagyoni helyzetüktől.

3. Az Alkotmánybíróság értékelve azt a szabályrendszert, amely együttes hatásában vezet a védelemhez való jog alkotmányellenes korlátozásához és a fegyverek egyenlőségének sérelméhez, megállapította, hogy – figyelembe véve az Alkotmány 70/I. §-ából következő széles körű jogalkotói szabadságot, és annak következményeit az illetéktörvény részleteinek alakítására – önmagában egyik rendelkezés sem tekinthető alkotmányellenesnek. Mivel az R. 5. § (5) bekezdése lényegében csak utaló szabály, az elemzést az Itv.-re és a Be.-re vonatkoztatva kellett elvégezni.

Az Itv. 37. § (3) bekezdése, amely a bíróságok és a büntető ügyekben a nyomozó hatóság (ügyészség) által kiadott íratmásolat illetékéről rendelkezik, – figyelembe véve az illeték tárgya tekintetében fennálló jogalkotói mérlegelési jogkört – önmagában nem ítéltető alkotmányellenesnek. Az Alkotmánybíróság – az illetéktörvény szabályok alkotmányossági vizsgálatánál eddig követett gyakorlata szerint – szintén a törvényalkotó mérlegelési jogkörébe tartozónak tekintette, így külön nem vizsgálta a Melléklet IV. Cím 1. pontja szerint meghatározott – a fénymásolati illeték tekintetében az ügy elbírálásának idején érvényes ár ötszörösét is elérő – mértékeket.

Az alkotmányossági vizsgálat nyilvánvalóvá tette, hogy a védelemhez való jog szükségtelennek ítélt, így annak lényegét érintő alkotmányellenes korlátozása, valamint a tisztességes eljárás sérelme – az illetéktörvény belső rendszere, felépítése következtében – az Itv. 37. § (3) bekezdésében meghatározott illetékfizetési kötelezettség, valamint a büntetőeljáráshoz kapcsolódó mentességek és kedvezmények [Itv. 56–57. §, 59–62. §, Be. 74. § (3) bekezdés b) pont, 343. § (3) bekezdés b) pont] szabályozásának összehatásaként alakult ki. A mentességek, illetve kedvez-

mények meghatározásánál a törvényalkotó nem differenciáltan szabályozott, és ennek következménye, hogy a terhelt és a védő, valamint a fiatalok elleni eljárásban a törvényes képviselő csak illeték ellenében jut a büntetőeljárás iratok azon másolataihoz, amelyek a Be. 70/B. § és 70/C. § alapján megilletik őket.

Kétségtelen, hogy az Alkotmánybíróság következetesen képviselt álláspontja szerint az Alkotmány 70/I. §-ából eredő alkotmányos kötelezettség alóli mentességre vagy bizonyos mérvű kedvezményre senkinek sincs az Alkotmányon alapuló alanyi joga. A mentességek és kedvezmények meghatározásánál a jogalkotót szintén széles körű mérlegelési jog illeti meg. A kedvezményekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkotmányossági felülvizsgálata során az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag annak vizsgálata tartozik, hogy a jogalkotó mérlegelési jogának gyakorlása során nem került-e ellentétbe az Alkotmány valamely rendelkezésével. [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281.]

Az Alkotmánybíróság ugyancsak következetes felfogása szerint azonban az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére a szubjektív alapjogokkal kapcsolatban nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Ennek érdekében a jogalkotó köteles olyan szabályozást alkotni, amely a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az alapjogok érvényesülését. [12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABK 2004. április, 291, 295.] Ez a jelen ügyben a védelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését biztosító támogatási rendszer – az illetéktörvény területén az illetékmentességre és az illetékfeljegyzési jogra differenciáltan feljogosító rendelkezések – kialakítását igényli.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a törvényalkotó ezt az intézményvédelmi kötelezettségét nem teljesítette, így alkotmányellenes helyzetet idézett elő akkor, amikor az illetékkedvezmények körében nem tette lehetővé sem a Be.-ben, sem az Itv.-ben, hogy a terhelt, a védő, valamint a fiatalok terhelt törvényes képviselője illeték fizetése nélkül jusson az iratok másolatához.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 49. § (1) bekezdése szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására kerülhet sor, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő. A jogalkotó szerv jogalkotási kötelezettségének konkrét jogszabályi felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha az alkotmányellenes helyzet annak nyomán állott elő, hogy az állam jogszabályi úton avatkozott bizonyos életviszonyokba, és ez által az állampolgárok egy csoportját megfosztotta alkotmányos jogai érvényesítésének lehetőségétől. Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség akkor is megállapítható, ha a jogalkotó nem megfelelő tar-

talommal szabályozott, és ennek következtében alkotmányellenes helyzet állt elő. [9/2003. (IV. 3.) AB határozat, ABH 2003, 89, 123–124.; 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABK 2004. április, 291, 295.].

A fentiekkel összhangban az Alkotmánybíróság a vizsgált szabályozás tekintetében mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg és az Országgyűlést az Abtv. 49. §-a alapján határidő tűzésével felhívta, hogy jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget. A határidő megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy az Országgyűlés számításba vehesse az alkotmányos követelményeknek megfelelő szabályozás költségvetést érintő következményeit is.

4. A törvényhozó mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy a másolat megszerzését a terhelt, a védő, illetve a fiatakorú terhelt törvényes képviselője részére illetékmentessé (Itv. 56–57. §) teszi, vagy a kedvezményt az illetékfeljegyzési jog (Itv. 59–62. §) körében szabályozza. Az Alkotmánybíróság épp ezért nem tekinti a törvény előtti egyenlőség, illetve a diszkrimináció tilalom megsértése miatt alkotmányellenesnek a Be. 74. § (3) bekezdés *b)* pontját, amely a személyes költségmentesség engedélyezése esetében a másolat egyszeri kiadását illetékmentessé teszi. E szabálynak ugyanis az a jelentősége, hogy amikor a terhelt vagyoni és jövedelmi helyzete azt indokolja, a másolat megszerzésének költsége nem válik bűnügyi költséggé, azaz a bűnösség megállapítása esetén sem kell viselnie a terheltnek. Amennyiben a jogalkotó az illetékmentesség mellett dönt, e rendelkezés tárgytalanná válik, egyéb esetben azonban hozzájárulhat a jogegyenlőség megteremtéséhez, az esélyegyenlőtlenségek kiküszöböléséhez, így a védelem jogának érvényesüléséhez.

Nincs alkotmányos akadálya annak, hogy a törvényalkotó a büntetőeljárás iratok másolatának egyszeri kiadása után a további példányok megszerzését, illetve több védő esetén [Be. 44. § (2)–(3) bekezdés] a vezető védő mellett a többi védő részére a másolat kiadását illetékfizetéshez kösse.

5. Mivel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Itv. 37. § (3) bekezdése, a Melléklet IV. cím 1. pontja, a Be. 74. § (3) bekezdés *b)* pontja, valamint az R. 5. § (5) bekezdése önmagában nem alkotmányellenes, az ennek megállapítására és a megsemmisítésre irányuló indítványt a védelem alanyai tekintetében elutasította.

Az Alkotmánybíróság miután megállapította, hogy a törvényalkotó mulasztása a védelemhez való jog érvényesülésének alkotmányellenes akadálya, valamint a tisztességes eljárás elemét képező fegyverek egyenlősége elvének megsértése, eddigi gyakorlatát követve, mellőzte annak további vizsgálatát, hogy a támadott szabályozás sérti-e az Alkotmány 57. § (2) bekezdését, valamint a 70/A. §-át. [6/2005. (III. 11.) AB határozat, Magyar Közlöny 2005/31. szám, 1507, 1510.]

C.

1. A büntetőeljárás iratok másolatáért lerovandó illetéket a sértett, a magánvádló és a magánfél szempontjából sérelmező indítvány az R. 5. § (5) bekezdését jelölte meg a bírói jogvédelemhez és tisztességes eljáráshoz való jogot sértő, így alkotmányellenes jogszabályként; az indítványozó e rendelkezés tartalmi alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

Az Alkotmánybíróság a jelen határozatban megállapította, hogy a büntetőeljárás iratok másolati illetékét nem az R. 5. § (5) bekezdése, hanem az Itv. 37. § (3) bekezdése keletkezteti, aminek következtében a sérelmezett rendelkezés megsemmisítése nem eredményezné az illetékfizetési kötelezettség megszűnését. Az Itv. szabályait azonban az indítványozó külön nem jelölte meg.

Az R. 5. § (5) bekezdése – mint utaló szabály – önmagában a sértett, a magánvádló és a magánfél tekintetében sem alkotmányellenes. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt a sértett, a magánvádló és a magánfél pozíciójában lévő eljárási résztvevővel összefüggésben is elutasította.

Az Alkotmánybíróság – eljárásának az Abtv. 20. §-án és 22. § (2) bekezdésén alapuló indítványhoz kötöttsége folytán – az Itv. szabályait a sértett, a magánvádló és a magánfél tekintetében érdemben nem vizsgálta. Így a jelen eljárásban nem foglalt állást abban, hogy a sértett, a magánvádló és a magánfél részéről a büntetőeljárás iratok másolatáért meghatározott illetékfizetési kötelezettség sérti-e az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében biztosított alapvető jogokat a bírói jogvédelemhez, a bíróság előtti egyenlőséghez, a tisztességes eljáráshoz, ezen belül a „fegyveregyenlőséghez”.

2. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálta érdemben azt az indítványt, amely az 1973. évi I. törvény 119/B. §-ával összefüggésben az Országgyűlés terhére alkotmányellenes mulasztás megállapítását kérte, mivel a törvény nem határozta meg, hogy a büntetőeljárás iratait az eljárás magán-személyeinek az iratok másolatához való joguk érvényesülését biztosító példányszámban kell előállítani.

Az Alkotmánybíróság hatáskörébe főszabályként csak hatályos jogszabályok utólagos vizsgálata tartozik. A hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányosságát az Alkotmánybíróság csak az Abtv. 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés vagy a törvény 48. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz esetén, vagyis kivételesen vizsgálja [54/2004. (XII. 13.) AB határozat, ABK 2004. december, 960, 1001.]. Minthogy az indítvány nem bírói kezdeményezés és nem alkotmányjogi panasz, ezért az Alkotmánybíróság az eljárást – az Abtv. 20. §-ára, valamint az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § *a)* pontjára figyelemmel – megszüntette.

A Magyar Közlönyben történő közzététel az Alkotmánybíróság az ügy jelentőségére és a közérdeklődésre tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 501/B/1998.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 60/2005. (IV. 28.) KE határozata

**szolgálati viszony megszüntetéséről
és szolgálati nyugállományba helyezéséről**

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 30/A. § (1) bekezdés *i)* pontja, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 49. § (2) bekezdés *b)* pontja, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogáról szóló 2001. évi XCV. törvény 59. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – figyelembe véve, hogy beosztása megszűnt, iskolai végzettségének (szakképesítésének) és rendfokozatának megfelelő beosztás részére nem biztosítható –, a honvédelmi miniszter előterjesztésére, vele egyetértésben, a 60. § (1) bekezdése alapján

2005. június 30-án kezdődő felmentéssel hivatásos szolgálati viszonyát 2005. december 30-i hatállyal megszüntetem, és 2005. december 31-i hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem

dr. Tóth Rudolf mérnök dandártábornokot.

Budapest, 2005. április 13.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

KEH ügyszám: V-5/1416/2005.

A Kormány határozatai

A Kormány 1037/2005. (IV. 28.) Korm. határozata

**a Demokrácia Központ Közalapítvány létrehozásáról,
valamint a Kormány által alapított közalapítványok
és alapítványok kormányzati felelőseiről és egyes
feladatokról szóló 1034/2003. (IV. 24.) Korm.
határozat módosításáról**

1. A Kormány

a) a Polgári Törvénykönyv 74/G. §-ának (1), (2) és (4) bekezdésében foglaltak alapján létrehozza a Demokrácia Központ Közalapítványt (a továbbiakban: Közalapítvány) és elfogadja a Közalapítvány Alapító Okiratát;

b) felhatalmazza a külügyminisztert, hogy a Közalapítvány bírósági nyilvántartásba vétele érdekében az alapító nevében eljárjon;

Határidő: azonnal

c) felhívja a külügyminisztert, hogy a Közalapítvány működését folyamatosan kísérje figyelemmel, rendszeres

éves beszámolóját értékelje és a szükséges intézkedéseket tegye meg;

Határidő: folyamatos

d) az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 20. §-ának (6) bekezdése alapján a XVIII. Külügyminisztérium fejezet 5. cím 12. alcímét „9. Demokrácia Központ Közalapítvány támogatása” jogcímcsoporttal egészíti ki;

e) elrendeli – az Áht. 38. §-ának (1) bekezdése alapján – a 2005. évi költségvetés általános tartalékából 20 millió forint átcsoportosítását a XVIII. Külügyminisztérium fejezet 5. cím 12. alcím 9. Demokrácia Központ Közalapítvány támogatása jogcímcsoportra, a *melléklet* szerint;

Felelős: pénzügyminiszter
külügyminiszter

Határidő: azonnal

f) felhívja a külügyminisztert, hogy a Közalapítvány évenkénti támogatását a 2006. évtől a Külügyminisztérium költségvetésében biztosítsa;

Határidő: a költségvetés-tervezés során

g) tudomásul veszi, hogy a Kincstári Vagyoni Igazgatóság a Budapest XII. kerület, Svájci út 10. II. emelet alatti ingatlant székhelyként a Közalapítvány használatába adja.

2. A Közalapítvány Alapító Okiratát a bírósági nyilvántartásba vételt követően a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Felelős: külügyminiszter
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Határidő: a bírósági nyilvántartásba vételt követően azonnal

3. A Kormány által alapított közalapítványok és alapítványok kormányzati felelőseiről és egyes feladatokról szóló 1034/2003. (IV. 24.) Korm. határozat 1. pontjának külügyminiszterre vonatkozó része a következőkre módosul:

(1. A Kormány a kormányzati struktúrában történt változásokra tekintettel az általa létrehozott közalapítványok és alapítványok tekintetében az alapítót megillető jogkör gyakorlójának személyét az alábbiak szerint állapítja meg, illetve jelöli ki:)

„a külügyminiszter

Teleki László Alapítvány, Demokrácia Központ Közalapítvány;”
(tekintetében.)

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet az 1037/2005. (IV. 28.) Korm. határozathoz

XVIII. Külügyminisztérium

Fejezet száma és megnevezése

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA*

a Kormány hatáskörében

Költségvetési év: 2005.

Millió forintban, egy tizedessel

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet-szám	Cím-szám	Al-cím-szám	Jog-cím-csoport-szám	Jog-cím-szám	Elő-ir.-csoport-szám	Kiemelt elő-ir.-szám	Fejezet-név	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csoport-név	Jog-cím-név	Elő-ir.-csoport-név	KIADÁSOK	A módosítás jogcíme						Módosítás (+/—)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma			
														Kiemelt előirányzat neve												
	XVIII.							Külügyminisztérium																		
		5						Fejezeti kezelésű előirányzatok																		
			12					Alapítványok támogatása																		
263090				9				Demokrácia Központ Közalapítvány													20,0					
	X.							Miniszterelnökség																		
		20						Tartalékok																		
001414			1					Költségvetés általános tartaléka													−20,0					
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű															b) a következő évi költségvetésbe beépülő (A nem kívánt törlendő!)											

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű b) a következő évi költségvetésbe beépülő (A nem kívánt törlendő!)

Állam-háztartási egyedi azonosító	Fejezet-szám	Cím-szám	Al-cím-szám	Jog-cím-csop.-szám	Jog-cím-szám	Elő-ir.-csoport-szám	Kiemelt elő-ir.-szám	Fejezet-név	Cím-név	Al-cím-név	Jog-cím-csop.-név	Jog-cím-név	Elő-ir.-csop.-név	TÁMOGATÁSOK	A módosítás jogcíme					Módosítás (+/—)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jog-szabály/határozat száma		
														Kiemelt előirányzat neve										
	XVIII.							Külgymínisztérium																
		5						Fejezeti kezelésű előirányzatok																
			12								Alapítványok támogatása													
263090				9								Demokrácia Központ Közalapítvány										20,0		
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű b) a következő évi költségvetésbe beépülő (A nem kívánt törlendő!)																								
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) — időszakra/év												
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) — időszakra												
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű b) a következő évi költségvetésbe beépülő (A nem kívánt törlendő!)																								

Az adatlap 5 példányban töltendő ki		Az előirányzatok felhasználása/zárólása (módosítás +/—)	Összesen	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév
Fejezet	1 példány						
Állami Számvevőszék	1 példány	időarányos					
Magyar Államkincstár	1 példány	teljesítményarányos					
Pénzügymínisztérium	2 példány	egyéb: azonnal		20,0			

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/—) egymást követően kell szerepeltetni.

A Kormány 1038/2005. (IV. 28.) Korm. határozata

az EU Kommunikációs Közalapítvány megszüntetésével kapcsolatos feladatokról

A Kormány

1. jóváhagyja a X/8/3/31/2 „EU Kommunikációs Közalapítvány támogatása” 2004. évi költségvetési támogatási előirányzat kötelezettségvállalással nem terhelt maradványának a 2005. évi költségvetés X/7/2/61 számú „Lakossági EU tájékoztatási feladatok” előirányzathoz történő átcsoportosítását és kommunikációs célokra történő felhasználását;

2. elrendeli, hogy az EU Kommunikációs Közalapítvány tárgyi eszközei kerüljenek az alábbi szervezetek vagyonkezelésébe.

Eszköz	Összeg (ezer Ft)	Szervezet
Szerver	6 814	európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter EU Kommunikációs Főosztály – EU vonal szerkesztősége
Egyéb tárgyi eszközök	6 281	Nemzeti Fejlesztési Hivatal

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
az európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter

Határidő: azonnal

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
1039/2005. (IV. 28.) Korm.
határozata**

**a Magyar Történelmi Film Közalapítvány
létrehozásáról**

1. A Kormány

a) a Polgári Törvénykönyv 74/G. §-ának (3) bekezdése alapján elfogadja a Magyar Történelmi Film Alapítvány vagyonának – alapítója hozzájárulásával tett – felajánlását a Magyar Történelmi Film Közalapítvány létrehozása érdekében;

b) elfogadja a Közalapítvány Alapító Okiratát;

c) felhatalmazza a nemzeti kulturális örökség miniszterét, hogy a Közalapítvány bírósági nyilvántartásba vétele iránti eljárásban a Kormány képviseletében eljárjon.

Felelős: a nemzeti kulturális örökség minisztere

Határidő: azonnal

2. Az Alapító Okiratot a bíróság határozatának jogerőre emelkedését követően a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Felelős: a nemzeti kulturális örökség minisztere
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Határidő: a bíróság határozatának jogerőre emelkedését követően azonnal

3. A Kormány által alapított közalapítványok és alapítványok kormányzati felelőseiről és egyes feladatokról szóló 1034/2003. (IV. 24.) Korm. határozat 1. pontja az alábbiak szerint módosul:

(1. A Kormány a kormányzati struktúrában történt változásokra tekintettel az általa létrehozott közalapítványok és alapítványok tekintetében az alapítót megillető jogkör gyakorlójának személyét az alábbiak szerint állapítja meg, illetve jelöli ki:)

„a nemzeti kulturális örökség minisztere

a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány, a Magyar Mozgókép Közalapítvány, a Magyar Történelmi Film Közalapítvány, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, az Atlanti Kutató és Kiadó Közalapítvány, a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány, az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutató Intézete Közalapítvány;”

(tekintetében.)

4. A Kormány felkéri a Magyar Történelmi Film Közalapítvány Kuratóriumát, hogy a bírósági nyilvántartásba vételt követő hatvan napon belül teremtsen meg a Közalapítvány szervezeti és működési, illetve minden egyéb belső szabályzatának és Alapító Okiratának összhangját.

*Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök*

**IRÁNYMUTATÁSOK,
IV. rész JOGEGYSÉGI
HATÁROZATOK**

**A Magyar Köztársaság
Legfelsőbb Bírósága
jogegységi határozatai**

**A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
jogegységi határozata**

1/2005. PJE szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának jogegységi tanácsa a Legfelsőbb Bíróság Gf. I. tanácsa által indítványozott jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

Dologszolgáltatásra irányuló és egészben vagy részben kölcsönösen teljesített visszerthes szerződés nem orvosolható érvénytelensége esetén a szerződéskötést megelőző helyzet nem állítható vissza, ha az érvénytelen szerződés megkötését követően bekövetkezett gazdasági változások következtében a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás értéke közötti egyensúly oly mértékben megbomlott, hogy a teljesített szolgáltatások visszatérítése a méltányossággal már össze nem egyeztethető értékaránytalansággal járna. Ilyen kivételes helyzet fennállása esetén a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja és gondoskodik a szolgáltatások egyensúlyáról.

Indokolás

I.

A Legfelsőbb Bíróság Gf. I. tanácsa a bíróságok szervezéséről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 29. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta azzal az indokkal, hogy jogkérdésben el kíván térni a PK 32. számú állásfoglalástól, amely a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2001. évi CV. törvény 20. § (9) bekezdése értelmében a Legfelsőbb Bíróság határozatainak hivatalos gyűjteményében közzétett határozattal azonos megítélés alá esik. Ezzel egyidejűleg a Bsz. 29. § (2) bekezdése alapján a jogegységi

határozat meghozataláig a Pfv. 21.896/2003. szám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárást felfüggesztette.

II.

A jogegységi tanács nem nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője kifejtette, hogy a PK 32. számú állásfoglalástól való eltérés megengedése nem indokolt, mert az állásfoglalás a jelenlegi szövegezésében is lehetőséget ad – többlettényállás esetében – a jogalap nélküli gazdagság, a jogalap nélküli birtoklás, a kártérítés szabályainak kiegészítő alkalmazására. Az eltérés megengedése ugyanakkor magában hordozná a szubjektív döntések elszaporodását, emellett a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás valorizációja a Ptk. rendelkezéseiből áttételesen sem vezethető le.

III.

1. A Ptk. 237. § (1) bekezdése szerint érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. Ha ez nem lehetséges, a (2) bekezdés értelmében a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka – így különösen uzsorás szerződés esetén, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága, illetőleg jogi személy részére biztosított indokolatlan egyoldalú előny kiküszöbölésével – megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.

A Ptk. 237. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést értelmezve a Legfelsőbb Bíróság a PK 32. számú állásfoglalásában – egyebek mellett – kimondta, hogy érvénytelen szerződés esetében olyan helyzetet kell teremteni, mint amilyen akkor lett volna, ha a felek az érvénytelen ügyletet meg sem kötik.

Dologszolgáltatások esetében a szerződéskötést megelőző helyzet általában visszaállítható, és a bíróságok – ha a jogügylet érvényessé nyilvánítására bármely okból nem látnak lehetőséget – az érvénytelenség jogkövetkezményeit a PK 32. számú állásfoglalásban foglalt elvek szem előtt tartásával vonják le. A kollégiumi állásfoglalástól ez a jogegységi határozat sem tartalmaz eltérő irányutatást (Bsz. 105. §).

2. A Ptk. hatálybalépésekor – és ezt követően hosszabb időn át – az értékek viszonylagos állandóságot mutattak, s ha a teljesített szolgáltatások egyenértékűek voltak, a restitúció eredményeként visszaadott dolog (vagy annak pénzbeli egyenértéke) és a visszafizetett pénzben teljesített szolgáltatás közötti egyensúly rendszerint fennállt. A piaczgazdaságra történt áttérés folytán bekövetkezett gazdasági változások azonban (a szolgáltatások értéke viszonylagos állandóságának vagy együttmozgásának megszűnése miatt) – különösen dologszolgáltatások esetében – a szer-

ződéskötést megelőző helyzet visszaható hatályú visszaállíthatóságát szűk esetkörben, de kétségesse tették.

A szerződéskötést megelőző helyzet visszaállítása mindenekelőtt ingatlanra kötött visszerhes szerződések esetében teremthet méltánytalanul súlyos érdeksérelmet, különösen akkor, ha a szerződéskötéstől hosszabb idő telt el. Míg az ingatlant szolgáltató félnek visszajáró pénzkövetelés törke összege állandó marad és kamatos kamat nem számítható fel, addig az ingatlanok forgalmi értéke többnyire növekszik. Ezt a tényt a bíróságoknak a használati díj megállapításakor is értékelniük kell, ezért a használati díj összegét (rendszerint évenkénti szakaszolással) az ingatlan forgalmi értékének, illetőleg a lakbérének a piac által szabályozott növekedéséhez igazítják.

Esetenként hasonló aránytalanságok mutatkoznak a szerződéskötést megelőző helyzet visszaállításakor a nagy értéket képviselő ingóságok átruházására kötött szerződések érvénytelensége esetében. Itt is jelentősége van az időtényezőnek; ebben az esetben viszont rendszerint a dologszolgáltatás értéke csökken lényegesen, emellett a használati díj is – amely az ingóságok bérletének viszonylag alacsony száma miatt megfelelő összehasonlítható adatok hiányában egyébként is bizonytalan összegben állapítható meg – alatta marad a megítélhető kamat összegének.

Mindezek következtében a (járulékokkal) visszajáró dolog- és pénzzolgáltatások közötti aránytalanság halmozottan jelentkezik, s ezt észelve a bírói gyakorlat – az egyenértékűség fenntartására érdekében – eseti jelleggel (pl. pénzpiaci kamat megítélésével) alappal keres új megoldásokat.

3. A bírói gyakorlat ma már következetes abban, hogy az érvénytelenségi ok kiküszöbölésével a szerződés érvényessé nyilvánítása egyenrangú lehetőség a szerződéskötést megelőző helyzet visszaállításával. Ha elvileg mindkét lehetőség alkalmazható, akkor a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza. Jelentősége van annak, hogy a felek a szerződést milyen mértékben teljesítették, a teljesítést követően mi lett a szolgáltatás sorsa, a szerződés folytán milyen változások következtek be a felek helyzetében. A szerződés érvényessé nyilvánítása keretében mind az eredeti, mind a később bekövetkezett értékaránytalanság általában megszüntethető. Az esetek jelentős részében azonban – mindenekelőtt az érvénytelenségi ok jellege folytán – az érvénytelenség nem orvosolható.

Visszerhes szerződéseknél a felek szándéka – ide nem sorolva az ajándékozási elemeket is tartalmazó jogügyleteket – az, hogy a kölcsönös szolgáltatásaik jogi és megközelítőleg gazdasági szempontból is egyenlő értékűek legyenek. Ez nem hagyható figyelmen kívül a nem orvosolható érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonásával sem. Nem szabad tehát olyan helyzetet teremteni, hogy a szerződés teljesítését követően a dolog- és pénzzolgáltatás értékegyensúlyának a felek akaratától független okból történt megbomlása következtében a szerződéskötést megelőző helyzet visszaállítása bármelyik fél méltányos érdekének kirívóan súlyos sérelmét eredményezze.

Ha nincs lehetőség a szerződés érvényessé tételére, és a felek magatartásán kívül eső okból – a gazdasági körülmények változásaiból következően – a szolgáltatások eredetileg fennállt egyenértékűsége is megszűnt, s a jogvita elbírálásának idején a felek szolgáltatásai között már kirívóan fel-tűnő értékkülönbség mutatkozik, nem állítható vissza a szerződéskötést megelőző helyzet. Ilyen rendkívüli helyzetben a bíróság akkor jár el helyesen, ha az érvénytelen szerződést a Ptk. 237. § (2) bekezdésének alkalmazásával a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja.

A szerződésnek az ítélethozatalig terjedő időre szóló hatályossá nyilvánítása – bár a bekövetkezett tényhelyzet elismerését jelenti – nem azonosítható a jogügylet időben korlátozott érvényessé tételével, mert nem állnak be az érvényes szerződéshez fűződő joghatások, ugyanakkor a jogviszony visszamenőleges felszámolására nem kerül sor.

A szerződés hatályának megszűnésekor a dologszolgáltatást teljesítő félnek – tulajdonjoga alapján – rendszerint vissza kell kapnia a szerződés teljesítéseként átadott dolgot. Azt pedig, hogy ezért milyen mértékű pénzszolgáltatást kell a másik fél részére térítenie, a bíróságnak kell megállapítania. Az értékviszonyokban bekövetkezett változások következtében a felek méltányos érdekeinek az felel meg, hogy az egyidejűleg visszatérítendő pénzszolgáltatás összegének meghatározásakor a bíróság mérlegelési körébe vonja a dolog ítélethozatal időpontjában megállapítható forgalmi értékét, a feleknek a szerződéssel kapcsolatos magatartását és a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt elvek figyelembevételével a jóhiszeműség, a tisztesség és a kölcsönös együttműködési kötelezettség szem előtt tartása mellett gondoskodik a kirívóan nagy értékkülönbség megszüntetéséről. A pénzszolgáltatás értékét olyan összegben kell megállapítania, amely nem azonos ugyan a dolog forgalmi értékével, de alkalmas a megbomlott értékegyensúly csökkentésére. A bíróságnak tehát olyan helyzetet kell teremtenie, hogy egyik fél sem kerüljön a másik rovására vagy terhére aránytalanul kedvezőbb, illetőleg méltánytalanul súlyosabb vagyoni helyzetbe.

A szerződés hatályának fennállása alatt a dolog rendeltetésszerű használata a feleket saját jogukon illeti meg. Ebből következően a felek az átvett pénzösszeg után kamat, a dolog birtoklásáért pedig használati díj fizetésére általában nem kötelezhetők.

A szerződés hatályossá nyilvánítása esetében is felmerülhet többlettényállás, az ebből eredető jogviták rendezésére értelemszerűen a Ptk. megfelelő szabályait (pl. kártérítés, jogalap nélküli gazdagodás) szabályait kell alkalmazni.

Budapest, 2005. április 19.

Dr. Murányi Katalin s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Kazay László s. k.,
előadó bíró

Dr. Solt Pál s. k.,
bíró

Dr. Baranyai János s. k., Dr. Wellmann György s. k.,
bíró bíró

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériumának p á l y á z a t i f e l h í v á s a „Magyarország külföldi megismertetése” címmel

A pályázat kód száma: KÜM–2005 SKTF

1. A támogatás célja

Magyarország értékeinek külföldön történő megismer-tetése, az ország-kép formálása – a Külügyminisztérium, illetve a magyar külképviseltek tevékenységével össze-függően – különös tekintettel a társadalom, a politika, a gazdaság, a történelem, a tudomány, a kultúra területére: olyan alkotás, termék létrehozása, elsősorban idegen nyel-ven, mely valós képet ad hazánkról.

2. Támogatott tevékenységi körök

- a) Könyvkiadás
- b) Lapkiadás: folyóirat, elsősorban idegen nyelven megjelenő rendszeres vagy időszak kiadvány
- c) Kiállítás: idegen nyelvű feliratozással is ellátott idő-szaki kültéri vagy beltéri kiállítás elképzelése és kivitelezése. Fontos a könnyen történő szállíthatóság
- d) Film: olyan DVD, amely elsősorban idegen nyelven, legfeljebb 20 percnyi időtartamban mutatja be értékeinket
- e) CD-ROM: értékeink idegen nyelvű CD-ROM útján történő bemutatása
- f) Nemzetközi tanácskozás, szeminárium vagy rendez-vény Magyarországon vagy külföldön történő magas szín-vonalú szervezése és rendezése
- g) A Külügyminisztérium tevékenységével összefüggő kiemelkedő jelentőségű külföldi eseményen történő rész-vétel, magas színvonalú, nem kereskedelmi jellegű pro-dukcióval

Egy pályázó több tevékenységi körre is benyújthat pá-lyázatot.

A fentiekben meghatározott tevékenységi körök inter-netes formában történő megvalósítását nem támogatjuk.

3. A pályázók köre

Pályázatot benyújthatnak:

- a) *nonprofit szervezetek*: olyan működő társadalmi szervezet, alapítvány, közalapítvány, ezek szövetsége, közhasznú társaság, egyesület, amelynek céljai össze-egyeztethetőek a pályázati kiírás céljaival, és amelyet Ma-gyarországon vettek nyilvántartásba 2003. január 1-je előtt
- b) *profitorientált gazdálkodó szervezetek*: olyan műkö-dő gazdálkodó szervezet, amelyet 2003. január 1-je előtt Magyarországon jegyeztek be, mérleg szerinti eredménye és üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye a pályázat benyújtását megelőző két év mindegyikében pozitív volt

és tevékenységi körében szerepel a megpályázott tevékenység, továbbá vállalja, hogy a megpályázott tevékenységet nonprofit tevékenység körében (azaz önköltségi értéken) végzi.

Nem nyújthatnak be pályázatot:

- a) politikai pártok,
- b) biztosító egyesületek,
- c) egyházak,
- d) köztisztviselők.

4. A pályázattal elnyerhető támogatás

4.1. A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás.

4.2. Az egy pályázattal elnyerhető támogatás alsó határa: 300 ezer forint, felső határa: 5 millió forint.

4.3. A pályázónak minden esetben rendelkeznie kell a megpályázott összeg 30%-ának megfelelő saját forrással. Saját forrás a pályázó, illetve társfinanszírozó által biztosított szabad pénzeszköz, amelybe nem számítható be az államháztartás alrendszeréből nyújtott támogatás. A saját forrás meglétéről a pályázónak nyilatkoznia kell, továbbá köteles annak összegét bankszámlakivonattal, szerződéssel vagy hitelígérvénnyel igazolni.

4.4. A támogatás összege kizárólag akkor használható fel az egyes költségek után járó áfa kifizetésére, ha a támogatással fedezett tevékenységgel kapcsolatban a pályázó áfa levonására vagy visszaigénylésére nem jogosult.

4.5. A Külügyminisztérium előleget nem ad.

4.6. A támogatás:

- a) nem használható fel szállítási és biztosítási költségekre,
- b) nem használható fel adó, illetve megbízási díjakkal vagy honoráriumokkal kapcsolatban felmerülő adók vagy járulékok megfizetésére,
- c) csak a megpályázott tevékenységgel kapcsolatos költségek fedezésére használható fel,
- d) nem használható fel a saját dolgozók bérköltségének fedezésére, számlákkal igazoltan sem.

4.7. Már megvalósult tevékenységre nem nyújtható támogatás. A megpályázott tevékenység megvalósításának kezdete a támogatási szerződés megkötésétől számított legfeljebb hatvan nap, befejezésének határideje: 2006. május 1.

4.8. A támogatási összeg folyósítására utólag, a támogatott tevékenység teljes megvalósítását követően kerül sor. Az elszámolásnak számlákkal igazoltan tartalmaznia kell a támogatási összeg, a saját forrás és a társfinanszírozás felhasználásáról szóló kimutatást.

5. Támogatásban részesülhet az a pályázó

- a) aki a benyújtott pályázat tartalmát és kivitelezésének módját részletesen ismerteti,
- b) akinek pályázati anyaga megfelel a magas szakmai, kivitelezési, minőségi követelményeknek,
- c) akinek alkalmassága az adott szakmai tevékenységi területen elfogadott szempontok alapján megállapítható,

d) aki a benyújtott pályázat lebonyolítására kötelezettséget vállal,

e) aki korábbi munkáiról írásbeli referenciákkal rendelkezik.

6. Nem nyújtható támogatás azon pályázó részére

- a) aki csődeljárás, felszámolás, végelszámolás alatt áll;
- b) aki a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül a költségvetés alrendszeréből, illetőleg a Külügyminisztérium fejezetnél az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának szabályairól szóló KüM rendeletben meghatározott célelőirányzathoz a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségének nem, vagy csak részben tett eleget, illetve a Külügyminisztériummal korábban kötött bármely szerződésben foglaltakat megszegte;

c) akinek lejárt esedékességű adó- vagy adók módjára behajtható köztartozása van;

d) aki nem rendelkezik a 4.3. pontban meghatározott mértékű saját forrással;

e) aki pályázatában valótlan, megtévesztő adatokat szolgáltat;

f) aki nem felel meg a jelen pályázat kiírásában foglalt feltételek bármelyikének; valamint

g) akinek a pályázat benyújtását megelőző két évben mérleg szerinti eredménye vagy üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye negatív.

7. A döntés folyamata

7.1. A benyújtott pályázatokat a Külügyminisztérium illetékes munkabizottsága bírálja el, a beérkezést követő ülésén. A Külügyminisztérium az eredményről a döntést követően írásban tájékoztatja a pályázót. A pályázat elutasítása, illetve a pályázat eredménye miatt jogorvoslatnak helye nincs. A pályázat nyertesének nevét, a nyertes projekt megnevezését és a támogatás összegét a Külügyminisztérium honlapján (<http://www.kulugyminiszterium.hu>) közzéteszi.

7.2. Tartalmi értékelés:

- a) a pályázat a kitűzött céloknak és támogatható tevékenységeknek történő megfelelése;
- b) a pályázat szakmai színvonala, megvalósíthatósága;
- c) pénzügyi értékelés: megalapozottság, költséghatékonyosság.

7.3. Érvénytelen az a pályázat:

- a) amely nem felel meg a kiírásnak;
- b) amelyet a beadási határidőt követően nyújtottak be;
- c) amelyet nem a megadott űrlapon nyújtottak be;
- d) amelyet nem a 3. pontban meghatározott jogosult nyújtott be;
- e) amely hiánypótlást követően sem tartalmazza a 8. pontban felsorolt dokumentumokat.

7.4. Hiánypótlásnak egy alkalommal van helye, kizárólag a 8. pontban felsorolt dokumentumok tekintetében. A pályázó a hiánypótlásnak – az arra vonatkozó felszólítás

kézhésvételétől számított – 15 napon belül eleget kell tennie, ellenkező esetben pályázata érvénytelen.

8. A pályázathoz az alábbi dokumentumokat kell csatolni

8.1. Eredetiben vagy közjegyző által hitelesített másolatban:

a) a pályázó 30 napnál nem régebbi cégkivonata vagy 30 napnál nem régebbi igazolás a bírósági nyilvántartásba vételről,

b) a pályázó számlavezető pénzintézete 30 napnál nem régebbi igazolása – pontos számlaszám megjelölésével – a pályázó bankszámlájának vezetéséről, fizetőképességéről,

c) 30 napnál nem régebbi igazolást az adóhatóságtól arról, hogy köztartozással nem rendelkezik, illetve az Európai Unió tradicionális saját forrásai címen tartozása a pályázónak nincs, vagy arra az illetékes adóhatóság fizetési könnyítést (részletfizetés, fizetési halasztás) engedélyezett,

d) nyilatkozat a 4.3. pontban megjelölt saját forrás rendelkezésre állásáról,

e) a pályázati felhíváshoz tartozó űrlap és a mellékletként csatolt nyilatkozatok,

f) nyilatkozat arról, hogy a pályázó a saját forrást a megpályázott tevékenység megvalósítására kívánja felhasználni,

g) referenciák.

8.2. Közjegyző által hitelesítve:

a pályázó képviselőjére jogosult személy aláírási címpéldánya (banki aláírási címpéldány nem fogadható el).

8.3. Egyszerű másolatban:

a) a megpályázott tevékenység megvalósításában részt vevő társfinanszírozókkal kötött dokumentumokat (megállapodás, határozat);

b) a pályázó hatályos létesítő okiratát;

c) profitorientált gazdálkodó szervezetnél a 2003-as és 2004-es évi mérlegükről, eredmény-kimutatásukról készített egyszerű másolatot is.

9. Egyéb rendelkezések

9.1. A támogatási szerződésben foglaltak teljesítését és a támogatás rendeltetésszerű felhasználását a Külügyminisztérium ellenőrzi. A támogatás rendeltetéstől eltérő felhasználását a Külügyminisztérium állapítja meg.

9.2. A nyertes pályázóval a Külügyminisztérium az elszámolás részletes tartalmi és pénzügyi szabályait tartalmazó támogatási szerződést köt. Abban az esetben, ha a nyertes pályázónak felróható okból a támogatási szerződés megkötésére a Külügyminisztérium által meghatározott határidőt követő 10 munkanapon belül nem kerül sor, a támogatási döntés érvényét veszti.

9.3. A támogatás a pályázott összegnél alacsonyabb összegben is megállapítható. Amennyiben a pályázó az

alacsonyabb összeg esetén is képes és kész a pályázatban vállaltak megvalósítására, erről valamint arról, hogy a megpályázott és az elnyert összeg különbözetére vonatkozó forrás rendelkezésére áll, a döntés kézhezvételét követő 15 napon belül köteles írásban nyilatkozni. A nyilatkozathoz csatolni kell a módosított megvalósítási ütemtervet és költségvetést.

9.4. A pályázat benyújtásával a pályázó tudomásul veszi, hogy a projekt lebonyolításának teljes összegével legkésőbb 2006. június 30. napjáig köteles elszámolni. A határidő elmulasztása esetén a pályázót a támogatás nem illeti meg.

9.5. A támogatási összegből finanszírozott beszerzéseket értékhatártól függően a mindenkor hatályos közbeszerzési törvény szabályaira tekintettel kell megvalósítani.

9.6. Egyéb, a pályázatban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, valamint a Külügyminisztérium fejezetnél az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának szabályairól szóló 3/2005. (IV.13.) KÜM rendelet előírásait kell alkalmazni.

10. A pályázat benyújtásának módja, helye és határideje

A pályázatok beérkezése folyamatos, végső határideje: 2005. szeptember 30.

A pályázatokat kizárólag postai úton lehet benyújtani. Regisztrációs díj nincs!

A pályázatot magyar nyelven, az űrlap és az egyéb előírt dokumentumok csatolásával kell benyújtani. Az űrlap tartalmában nem változtatható meg. *Bárminemű változtatás a pályázó kizárását vonja maga után.* A borítékon fel kell tüntetni a pályázat kódszámát: KÜM–2005 SKTF

A pályázati űrlap a Külügyminisztérium honlapjáról (<http://www.kulugyminisztterium.hu>) letölthető.

A pályázattal kapcsolatban kiegészítő információkért *kizárólag írásban* lehet a Külügyminisztérium Sajtó, Kulturális és Tudományos Főosztályának Titkárságához (fax: 458-1901, e-mail: titkarsag@kum.hu) fordulni.

A pályázati űrlapot és a csatolt dokumentumokat *egy eredeti* példányban, a pályázó által minden lapon szignáltan vagy aláírtan és *egy másolati példányban*, továbbá elektronikus formában (floppy vagy CD, a 8. pontban felsorolt dokumentumok kivételével) zárt borítékban kell benyújtani a Külügyminisztérium Sajtó, Kulturális és Tudományos Főosztályának Titkárságára. (A pályázó egy-egy másolati példányt mindenből őrizzen meg!)

A nem nyertes pályázónak a Külügyminisztérium a pályázat eredeti példányát visszaszolgáltatja.

Cím: Külügyminisztérium

Sajtó, Kulturális és Tudományos Főosztály Titkársága
1027 Budapest, Nagy Imre tér 4.

Külügyminisztérium

*Melléklet***Pályázati űrlap**

(A pályázati űrlap eredeti szövegében történő bármilyen változtatás a pályázat automatikus kizárását vonja maga után!)

A) Pályázati adatok

1. A pályázó szervezet

Teljes név:
Rövid név (betűszó stb.):
Székhely, telephely címe:
Cégjegyzékszám, nyilvántartásba vétel száma:
Adószám:
Telefonszám:
Faxszám:
E-mail cím:

2. A pályázó szervezet megjelölése (csak egyet jelöljön be)

nonprofit szervezet

☐

profitorientált gazdálkodó szervezet

☐

3. A pályázó szervezet banki adatai

Számlavezető bank megnevezése:
A bank címe:
A pályázó bankszámlaszáma:

4. A pályázó szervezet képviselőjére jogosult személy adatai

Neve:

Telefon-/Faxszáma:

.....

E-mail:

aláírás

5. A pályázónak a megpályázott tevékenység levezetésére kijelölt megbízottjai

Neve:

Telefon-/Faxszáma:

.....

E-mail:

aláírás

6. A pályázó szervezet tevékenységének, általános célkitűzéseinek rövid leírása

7. A megpályázott tevékenység jellege

Könyvkiadás

☐

Lapkiadás

☐

Kiállítás

☐

CD-ROM

☐

Film-DVD

☐

nemzetközi tanácskozás

☐

külföldi eseményen történő részvétel

☐

8. Részesült-e korábban a Külügyminisztérium támogatásában?

igen

☐

nem

☐

9. Részesült-e a pályázat benyújtását megelőző három évben az államháztartás alrendszereiből támogatásban?

Ha igen, akkor mely költségvetési szervtől, mikor, milyen programra, és mekkora összegben?

Támogató	Év	Program megnevezése	Elnyert támogatási összeg bruttó HUF
Összesen:			

10. A megpályázott tevékenység részletes leírása, ütemezése, a szakértők, szerzők, előadók felsorolása

11. A megpályázott tevékenység részletes költségvetése

Kérjük, mutassa be megpályázott tevékenység részletes költségvetését az alábbi táblázat kitöltésével:

Felhasználás megnevezése	Részletezve	Teljes bruttó összeg (HUF)	Forrás HUF nettó + áfa			
			igényelt támogatási összeg	pályázó saját forrása	egyéb forrás (társfinanszírozás)	államháztartás alrendszeréből kapott egyéb támogatás
Személyi kiadások: külső munkatársak*						
Közvetlen költségek (számlával igazoltan)*						
Közvetett (működési) költségek						
Mindösszesen:						

A Külügyminisztériumtól támogatás kizárólag a *-gal jelölt költségek finanszírozására igényelhető az alábbiak figyelembevételével:

a) személyi kifizetések (kizárólag az adott programban dolgozó külső munkatársak, külső szakértők, előadók nettó díjazása),

b) közvetlen, számlával tételesen igazolt költségek (szervezéssel, lebonyolítással, valamint a kommunikációs tevékenységek szervezésével, megvalósításával kapcsolatban felmerülő költségek).

.....
dátum

.....
cégszerű aláírás

Pályázói nyilatkozat

(Profitorientált pályázók részére)

1. Kijelentem, hogy a pályázatban foglalt adatok, információk és dokumentumok teljeskörűek, valódiak és hitelesek.
2. Tudomásul veszem, hogy köztartozás esetén annak megfizetéséig az általam képviselt szervezetet támogatás nem illeti meg.
3. Tudomásul veszem, hogy támogatás esetén a támogatás kedvezményezettjének neve, a támogatás tárgya, a támogatás összege, a támogatott program megvalósítási helye nyilvánosságra hozható.
4. Kijelentem, hogy az általam képviselt szervezetnek az államháztartás alrendszeréből folyósított támogatásból eredő lejárt és ki nem egyenlített tartozása nincs.
5. Kijelentem, hogy az általam képviselt szervezet nem áll végelszámolás alatt, illetve ellene csőd- és felszámolási eljárás nincs folyamatban.
6. Tudomásul veszem, hogy bejelentési kötelezettségem van a pályázat elbírálásáig, illetve a támogatási szerződés lejártáig, ha az általam képviselt szervezet ellen felszámolási vagy csődeljárás indul.
7. Hozzájárulok a pályázat szabályszerűségének és a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának jogszabályban és a Külügyminisztérium által írásban meghatalmazott személyek, szervek által történő ellenőrzéséhez.
8. Kijelentem, hogy a nyertes pályázat megvalósítása során a Külügyminisztériumot mint támogatót megnevezem.
9. Hozzájárulok, hogy a köztartozások figyelemmel kísérése céljából az általam képviselt szervezet adószámát, társadalombiztosítási folyószámlaszámát az ÁHH, illetve a támogatást nyújtó szerv és a Kincstár felhasználja a lejárt köztartozások teljesítése, illetőleg az adósság bekövetkezése tényének és összegének megismeréséhez.
10. Hozzájárulok azonnali beszedési megbízás megadásához, arra az esetre, ha a Külügyminisztérium a szerződéstől eláll és a már kifizetett támogatási összeget visszaköveteli.

.....
dátum

.....
cégszerű aláírás

Pályázói nyilatkozat*(Nonprofit pályázók részére)*

1. Kijelentem, hogy a pályázatban foglalt adatok, információk és dokumentumok teljeskörűek, valódiak és hitelesek.
2. Tudomásul veszem, hogy köztartozás esetén annak megfizetéséig az általam képviselt szervezetet támogatás nem illeti meg.
3. Tudomásul veszem, hogy támogatás esetén a támogatás kedvezményezettjének neve, a támogatás tárgya, a támogatás összege, a támogatott program megvalósítási helye nyilvánosságra hozható.
4. Kijelentem, hogy az általam képviselt szervezetnek az államháztartás alrendszeréből folyósított támogatásból eredő lejárt és ki nem egyenlített tartozása nincs.
5. Hozzájárulok a pályázat szabályszerűségének és a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának jogszabályban és a Külügyminisztérium által írásban meghatalmazott személyek, szervek által történő ellenőrzéséhez.
6. Kijelentem, hogy a nyertes pályázat megvalósítása során a Külügyminisztériumot mint támogatót megnevezem.
7. Hozzájárulok, hogy a köztartozások figyelemmel kísérése céljából az általam képviselt szervezet adószámát, társadalombiztosítási folyószámlaszámát az ÁHH, illetve a támogatást nyújtó szerv és a Kincstár felhasználja a lejárt köztartozások teljesítése, illetőleg az adósság bekövetkezése tényének és összegének megismeréséhez.
8. Hozzájárulok azonnali beszédési megbízás megadásához, arra az esetre, ha a Külügyminisztérium a szerződéstől eláll és a már kifizetett támogatási összeget visszaköveteli.

.....
dátum

.....
cégszerű aláírás

Nyilatkozat áfa levonásának, visszaigénylésének lehetőségéről

Alulírott mint a pályázatot benyújtó szervezet képviselőre jogosult képviselője kijelentem, hogy a szervezet a támogatással fedezett tevékenysége (termék beszerzése, szolgáltatás igénybevétele) során

jogosult

nem jogosult

(a megfelelő válasz aláhúzendó)

az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény alapján általános forgalmi adó levonására, illetve visszaigénylésére.

.....
dátum

.....
cégszerű aláírás

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2001. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	334
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	—
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	—
<i>Összes bevétel a gazdasági évben:</i>	<u>334</u>

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	334
5. Eszközbeszerzés	—
6. Politikai tevékenység kiadásai	—
7. Egyéb kiadások	—
<i>Összes kiadás a gazdasági évben:</i>	<u>334</u>

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2002. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	321
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	—
4.1. Jogi személyektől	—
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól	—
4.3. Magánszemélyektől	779
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	—
<i>Összes bevétel a gazdasági évben:</i>	<u>1 100</u>

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	321
5. Eszközbeszerzés	—
6. Politikai tevékenység kiadásai	—
7. Egyéb kiadások	<u>779</u>
Összes kiadás a gazdasági évben:	1 100

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2003. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	304
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	—
4.1. Jogi személyektől	—
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól	—
4.3. Magánszemélyektől	1 471
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	<u>—</u>
Összes bevétel a gazdasági évben:	1 775

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	304
5. Eszközbeszerzés	—
6. Politikai tevékenység kiadásai	—
7. Egyéb kiadások	<u>1 471</u>
Összes kiadás a gazdasági évben:	1 775

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 2004. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	310
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	—
4.1. Jogi személyektől	—
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól	—
4.3. Magánszemélyektől	2 299
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	—
<i>Összes bevétel a gazdasági évben:</i>	<u>2 609</u>

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	310
5. Eszközbeszerzés	—
6. Politikai tevékenység kiadásai	—
7. Egyéb kiadások	2 299
<i>Összes kiadás a gazdasági évben:</i>	<u>2 609</u>

A Szabad Demokraták Szövetsége – a Magyar Liberális Párt 2004. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	11 162
2. Állami költségvetésből származó támogatás	282 000
2.1. Állami támogatás alapösszege	282 000
2.2. Egyéb címen kapott állami támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok összesen	136 977
4.1. Jogi személyektől	70 711
4.1.1. Belföldiektől (az 500 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve)	261
4.1.2. Külföldiektől (a 100 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve)	70 450
LIBERALIS INSTITUT OESTERREICH	68 680
PARL EUR GR. LIBERAL	1 770
Határérték alatt külföldiektől	—
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól	—
4.3. Magánszemélyektől	66 266

4.3.1. Belföldiektől (az 500 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve)	66 266	
Böhm András	2 000	
Boruzs András	650	
Eörsi Mátyás	2 500	
Gadus István	1 540	
Gál István	674	
Horn Gábor	1 000	
Horuczi Csaba	1 000	
Kovács Kálmán	1 000	
Pető Iván	1 000	
Rajk László	720	
Szent-Iványi István	1 000	
Értékhatár alatt	53 182	
4.3.2. Külföldiektől értékhatár alatt	—	
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel		—
6. Egyéb bevétel		<u>253 490</u>
Összes bevétel a gazdasági évben:		683 629

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára		—
2. Támogatás egyéb szervezetnek		10
3. Vállalkozás alapítására fordított összegek		
3.1. Alapítvány alapítására fordított összeg		595
4. Működési kiadások		252 264
5. Eszközbeszerzés		1 696
6. Politikai tevékenység kiadásai		337 433
6.1. Országgyűlési képviselőválasztás kiadása	886	
6.2. Helyhatósági választás kiadása	—	
7. Egyéb kiadások		<u>90 719</u>
Összes kiadás a gazdasági évben:		682 717

Kuncze Gábor s. k.,
pártelnök

A Munkáspárt 2004. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	15 713
2. Állami költségvetésből származó támogatás	39 800
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	10 903
4.1. Jogi személyektől	2
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól	—
4.3. Magánszemélyektől	10 901

5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	5 722
<i>Összes bevétel a gazdasági évben:</i>	<i>72 138</i>

Kiadások

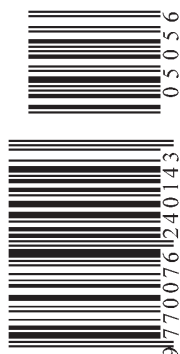
1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	26
3. Vállalkozás alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	44 076
5. Eszközbeszerzések	3 519
6. Politikai tevékenység kiadásai	27 838
7. Egyéb kiadások	497
<i>Összes kiadás a gazdasági évben:</i>	<i>75 956</i>

Karacs Lajosné s. k.,
gazdasági vezető

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2005. évi 42. számában megjelent, az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlegéből finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz kapcsolódó 2005. évi kiegészítő nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 28/2005. (IV. 1.) FVM rendelet 34. §-ának (4) bekezdése helyesen:

„(4) A támogatási összeg 2006. március 31-ig kerül kifizetésre a 31. § (5) bekezdése szerinti arányosítás figyelembevételével.”

(Kézirathiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönnyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2005. évi éves előfizetési díj: 89 148 Ft. Egy példány ára: 184 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

05.1107 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.